מאוצרות

לקוטי שיחות

PINCHAS פנחס

SELECTIONS FROM

LIKKUTEI SICHOS

INSIGHTS INTO THE WEEKLY PARSHA

BY THE LUBAVITCHER REBBE

PINCHAS | פנחס

LIKKUTEI SICHOS, VOLUME 18, P. 342FF.

Adapted from a *sichah* delivered on *Shabbos Parshas Pinchas,* 5721 (1961)

Introduction

One of the most ancient building tools – still in use today – is the lever. When desiring to lift a heavy object, a sturdy article is used as a fulcrum. One end of a rigid rod is leaned against it and the other end is placed under the object to be lifted. When pressure is applied to the upper end of the rod, the lower end of the rod is raised and, together with it, the object under which it was placed.

Chassidus[1] uses this analogy when describing the contrast between two paths of Divine service: a) revelation from above, and b) refinement and ascent from below.

There is a great advantage to revelation from above: the light is pure and it illuminates effortlessly the area upon which it shines. However, there is also a disadvantage: its effect lasts only as long as the light continues to shine and is not being blocked. When the revelation ceases, the illuminated object reverts to its initial state, without undergoing any lasting inner change.

When, by contrast, a lowly object is lifted up through its own refinement, much more work is necessary and the challenge is greater. However, like when lifting with a lever, the object as a whole, even its base aspects, is elevated. In this way, the change it undergoes endures.

Using these concepts as a foundation, the Rebbe develops a connection between the content of *Parshas Pinchas* and the *Haftarah* that is read when it falls during *bein hameitzarim.*[2] Pinchas, for whom the *parshah* is named, and Yirmeyahu, the protagonist of the *Haftarah*, share many common factors. They both stemmed from common origins and they both were given the mission of elevating the Jewish people from a very degraded state.

This is the mission of the Jewish people as a whole at present. Although it is a challenging mission and involves "using a lever," i.e., dealing with very crass material matters, we have the promise that G-d gave Yirmeyahu,[3] "I am with you." He has endowed us with the power "to uproot and to crush; to obliterate and to destroy and to build and to plant."[4]

---

1. *Torah Or*, 4a; *Toras Menachem*, Vol. 25, p. 234, *et al.*

2. The three weeks between the fasts of the Seventeenth of Tammuz and Tishah Be'av.

3. *Yirmeyahu* 1:8.

4. *Ibid.* 1:10

Catalysts for Lasting Change

Finding a Common Theme

1. **"The three [*Haftaros*] of Retribution"**[1] **and "the seven [*Haftaros*] of Consolation"**[2] **do not** directly **reflect "the themes of the Torah readings"** read on their respective *Shabbasos*, **but** were rather instituted to **convey** the themes of **"the time [of year] and the events [that occurred then]."**[3] **Nevertheless, as mentioned many times,**[4] **since every aspect of the Torah is extremely precise** and the confluence of the *Haftaros* and their Torah readings is determined by Divine Providence,[5] **it is clear that these *Haftaros* share a connection, not only to** the themes of **"the time [of year] and the events [that occurred then]," but also to the Torah readings that are read in these weeks.**

There is an overt connection between the beginning of this week's *Haftarah,* "The words of Yirmeyahu…"[6] **– which relates**[7] **how Yirmeyahu became a prophet – and *Parshas Pinchas.*** As the ***Midrash***[8] **states: Both Pinchas and Yirmeyahu came from "families of converts." Pinchas** was the son of **"the daughter of Putial"**[9] **and Yirmeyahu**

א. ווי גערעדט שוין פיל מאל[א] וועגן די הַפְטוֹרוֹת פון "תְּלָתָא דְפוּרְעָנוּתָא" און "שִׁבְעָה דְנֶחָמְתָּא", אַז כאָטש זיי זיינען ניט "מֵעִנְיַן הַפַּרְשִׁיּוֹת" נאָר "לְפִי הַזְּמַן וּלְפִי הַמְאֹרָע"[ב] - וויבאַלד אָבער אַז אַלע עִנְיָנִים פון תּוֹרָה זיינען בְּתַכְלִית הַדִּיּוּק, איז פאַרשטאַנדיק, אַז אויך די הַפְטוֹרוֹת האָבן אַ שַׁיָּיכוּת (ניט נאָר צום זְמַן וְהַמְאֹרָע, נאָר אויך) צו די פַּרְשִׁיּוֹת אין תּוֹרָה וועלכע מ'לייענט דאַן.

געפינט מען טאַקע אַן אָפּענע שַׁיָּיכוּת צווישן דער היינטיקער הַפְטוֹרָה "דִּבְרֵי יִרְמְיָהוּ וגו'"[ב*] (וואו ס'ווערט, אין אָנהויב, דערציילט[ג] ווי יִרְמְיָ' איז געוואָרן אַ נָבִיא) און פַּרְשַׁת פִּינְחָס: עס שטייט אין מִדְרָשׁ[ד], אַז פִּינְחָס און יִרְמְיָ' האָבן ביידע געשטאַמט "מִמִּשְׁפַּחַת נָכְרִי'" - פִּינְחָס פון "בַּת פּוּטִיאֵל" און יִרְמְיָ'

1. This term refers to the *Haftaros* read on the three *Shabbasos* between the fasts of the Seventeenth of Tammuz and the Ninth of Av (Tishah BeAv*)*. These *Haftaros* are given that name because they convey prophecies of Divine punishment of the Jewish people for their failure to follow the Torah. At times, the *parshiyos* of *Mattos* and *Maasei* are read as a single Torah reading and the *Haftarah* cited here (Yirmeyahu 1:1-2:3) is read in conjunction with *Parshas Pinchas.* In other years, the *parshiyos* of *Mattos* and *Maasei* are read separately and this *Haftarah* is read in conjunction with *Parshas Mattos.*

2. This term refers to the *Haftaros* read on the seven *Shabbasos* following the fast of Tishah BeAv. They are given that name because they convey prophecies of Divine consolation after the destruction of the *Beis HaMikdash* and the subsequent exile.

3. *Tur, Orach Chayim*, sec. 428.

4. See *Likkutei Sichos,* Vol. 9, p. 61, and the footnotes there.

5. *Likkutei Sichos,* Vol.7, p. 40, and Vol. 26, p. 210.

6. *Yirmeyahu* 1:1.

7. Note that, according to the opinion (*Zevachim* 101b) that Pinchas did not become a *kohen* until he killed Zimri, the beginning of our Torah reading describes how Pinchas became a *kohen.*

8. The Buber edition of *Pesikta d'Rabbi Kahana,* ch. 13,* *Yalkut Shimoni, Yirmeyahu,* sec. 257.

* **That source** uses slightly different wording. **See the footnotes of the publisher of that source.**

9. See *Rashi* on *Shmos* 6:25, where he identifies Putial with Yisro, Moshe's father-in-law, who was originally a Midianite priest.

was one of the descendants of Rachav.[10] **The Jews belittled** both of **them for this reason. In response, G-d made known Pinchas' lineage, tracing it to Aharon the *kohen*,**[11] **as stated in the beginning of our Torah reading,**[12] **"Pinchas, the son of Elazar, the son of Aharon the *kohen*." Similarly, the** *Haftarah* **verse specifies Yirmeyahu's lineage,** saying,[6] **"The words of Yirmeyahu, the son of Chilkiyahu, from the *kohanim*."**

Nonetheless, it is reasonable to assume **that the connection between the two is not limited to that one detail – that the Jews belittled them and therefore it was necessary to clarify their lineage. Instead, there is also a general connection between the Divine service** that characterized **the two of them. This general connection is** also **reflected in an apparent manner in this detail** regarding their lineage. **Therefore, this detail and the connection** they share **is highlighted explicitly in the Oral Law.**

"מִבְּנֵי בָנֶיהָ שֶׁל רָחָב" - און צוליב דֶעם הָאבְּן אִידְן אִין זַיי "מְזַלְזֵל" גֶעוועֶן; דֶערִיבֶּער הָאט דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער מְיַיחֵס גֶעוועֶן פִּינְחָס צוּ אַהֲרֹן הַכֹּהֵן[ה], ווִי עֶס שְׁטֵייט אִין אָנְהוֹיבּ פוּן אוּנְזֶער פַּרְשָׁה: "פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן", און אַזוֹי אִיז דֶער פָּסוּק מְפָרֵט דֶעם יִחוּס פוּן יִרְמְיָ' - "דִּבְרֵי יִרְמְיָהוּ בֶּן חִלְקִיָּהוּ מִן הַכֹּהֲנִים גו'"[ב*].

עֶס אִיז אָבֶּער מוּבָן, אַז דִי שַׁיְיכוּת צְווִישְׁן זַיי בַּאשְׁטֵייט נִיט בְּלוֹיז אִין אַן אֵיינְצֶעלְנֶעם פְּרַט - ווָאס אִידְן הָאבְּן יֶעדְן פוּן זַיי "מְזַלְזֵל" גֶעוועֶן און ווָאס דֶערְפַאר "צָרִיךְ הַכָּתוּב לְיַחֲסוֹ" - נָאר (אוֹיךְ) אִין דֶעם כְּלָלוּת'דִיקְן תּוֹכֶן פוּן (עֲבוֹדַת) פִּינְחָס און (עֲבוֹדַת) יִרְמְיָ'; און דִי כְּלָלוּת'דִיקֶע שַׁיְיכוּת דְרִיקְט זִיךְ אוֹיס בְּגִילוּי אִין דֶעם פְּרַט וְעִנְיָן מְשׁוּתָּף, און דֶערְפַאר שְׁטֵייט דֶער פְּרַט (וְשַׁיְיכוּת) בְּפֵירוּשׁ (אִין תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה).

ווָאס אִיז דִי כְּלָלוּת'דִיגֶע שַׁיְיכוּת בְּנִדוֹן דִידַן?

Another Point Requiring Explanation

2. It is also necessary to understand the connection of the beginning of the *Haftarah*, "[These are] the words of Yirmeyahu," and "the three [*Shabbasos*] of Retribution." The first portion of the *Haftarah*[13] describes how Yirmeyahu became a prophet: "The word of G-d came to me saying, 'When I had to yet form you in the womb, I knew you… I made you a prophet unto the nations.'" When Yirmeyahu protested, "I do not know how to speak for I am [but] a youth," G-d answered him, "Say not, 'I am a youth,'… behold I have appointed you… unto the nations… to uproot

ב. אוֹיךְ דַארְף מֶען פַארְשְׁטֵיין דִי שַׁיְיכוּת פוּן הַתְחָלַת הַהַפְטוֹרָה "דִּבְרֵי יִרְמְיָהוּ וגו'" צוּ "(תְּלָתָא דְ)פוּרְעָנוּתָא":

אִין דֶער עֶרְשְׁטֶער טֵייל פוּן דֶער הַפְטוֹרָה[ו] ווֶערְט דֶערְצֵיילְט, ווִי אַזוֹי יִרְמְיָ' אִיז גֶעווָארְן אַ נָבִיא: "וַיְהִי דְבַר ה' אֵלַי לֵאמֹר בְּטֶרֶם אֶצָּרְךָ בַבֶּטֶן יְדַעְתִּיךָ גו' נָבִיא לַגּוֹיִם נְתַתִּיךָ". הָאט יִרְמְיָ' גֶעזָאגְט "לֹא יָדַעְתִּי דַּבֵּר כִּי נַעַר אָנֹכִי", הָאט דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער גֶעעֶנְטְפֶערְט: "אַל תֹּאמַר נַעַר אָנֹכִי גו' רְאֵה הִפְקַדְתִּיךָ גו' עַל הַגּוֹיִם גו' לִנְתוֹשׁ

10. Rachav was a Canaanite convert. See *Yehoshua*, ch. 2; *Megillah* 14b.

11. See also *Sifri*, the end of *Parshas Balak; Sanhedrin* 82b; *Bamidbar Rabbah* 21:3; *Midrash Tanchuma* and *Rashi* at the beginning of our Torah reading; *et al.*

12. *Bamidbar* 25:11.

13. *Yirmeyahu* 1:4ff.

וְלִנְתוֹץ גו׳ לִבְנוֹת וְלִנְטוֹעַ״ (און עֶרְשְׁט דֶערְנָאךְ ווֶערְט דֶערְצֵיילְט דִי נְבוּאָה ווֶעגְן חוּרְבָּן ווָאס ווֶעט קוּמֶען ״עַל כָּל רָעָתָם גו׳״ אִין אַן אוֹפֶן פוּן ״מַקֵל שָׁקֵד״, ווָאס מֵחֲמַת דֶעם, כְּמוּבָן, אִיז דִי הַפְטוֹרָה פוּן דִי תְּלָתָא דְפוּרְעָנוּתָא) -

and to crush… to build and to plant.” Only afterwards did G-d **inform** him **regarding the prophecy of the destruction that would be visited** upon the people **because of “all their evil,” and** that it would come quickly, as indicated by Yirmeyahu’s vision of **“the almond rod.” It is because of this** ominous prophecy **that this *Haftarah* is included among “the Three [*Shabbasos*] of Retribution.”**

אִיז נִיט מוּבָן: ווָאס פַאר אַ שַׁייְכוּת הָאט דִי הַקְדָמָה ווִי יִרְמְיָ׳ אִיז גֶעווָארְן אַ נָבִיא צוּ פוּרְעָנוּתָא?

Thus, while the message of the main body of the *Haftarah* is certainly relevant to this time period, **the connection between the initial verses that explains how Yirmeyahu became a prophet to “[the *Shabbasos*] of Retribution” is not apparent.**

To Precipitate Change

ג. דִי כְּלָלוּת׳דִיקֶע שַׁייְכוּת און עֶנְלִיכְקַייט צְווִישְׁן עִנְיָנוֹ שֶׁל פִּינְחָס און יִרְמְיָ׳:

3. As a whole, the connection and the parallel between the situations of Pinchas and Yirmeyahu are that both acted in a time when the Jews were on a low spiritual level. Pinchas acted when the Jews had committed **the sin of** promiscuity with **“Moabite women”** and worshiped **Baal Peor.**[14] Similarly, **in Yirmiyahu’s time,** the Jews were under the sway of **the prophets of Baal**[15] and many other negative influences, **as related in detail in Yirmeyahu’s prophecies regarding the** spiritual **standing of the Jewish people at that time.**

אִין דֶער צַייט פוּן בֵּיידֶען אִיז גֶעווֶען אַ זְמַן ווֶען אִידְן הָאבְּן זִיךְ גֶעפוּנֶען אִין שְׁפַל הַמַצָּב (בְּרוּחְנִיוּת) - בַּיי מַעֲשֵׂה פִּינְחָס אִיז גֶעווֶען דֶער חֵטְא פוּן ״בְּנוֹת מוֹאָב״ און ״בַּעַל פְּעוֹר״[ז], און בִּימֵי יִרְמְיָ׳ זַיינֶען גֶעווֶען ״נְבִיאֵי הַבַּעַל״[ח] וכו׳, ווִי עֶס ווֶערְט דֶערְצֵיילְט בִּפְרָטִיוּת אִין נְבוּאַת יִרְמְיָ׳ ווֶעגְן דֶעם מַצָּב פוּן אִידְן דֶעמָאלְט -

Both Pinchas and Yirmeyahu **aroused the Jewish people to *teshuvah:* Yirmeyahu through words of rebuke and Pinchas through killing Zimri** and his Midianite consort **in such a manner that “all saw he did not kill them without cause,”**[16] an act **that motivated the Jews to do *teshuvah.***[17]

און יֶעדֶער פוּן זֵיי הָאט דַאמָאלְס מְעוֹרֵר גֶעווֶען אִידְן צוּ תְּשׁוּבָה: יִרְמְיָ׳ דוּרְךְ דִבְרֵי מוּסָר, און פִּינְחָס - דוּרְכְדֶעם ווָאס עֶר הָאט גֶע׳הַרְגֶ׳ט זִמְרִי אִין אַן אוֹפֶן אַז ״רָאוּ כֻּלָּם שֶׁלֹּא לְחִנָּם הֲרָגָם״[ט], ווָאס דָאס הָאט גֶעבְּרַאכְט אִידְן צוּ תְּשׁוּבָה[י].

---

14. See *Bamidbar,* ch. 25.

15. *Yirmeyahu* 2:8. **Also see *ibid.* 2:23,** which emphasizes the connection between the two, stating, **“See your path in the valley,” which *Rashi* interprets as meaning, “See what you have done opposite the temple of** Baal **Peor until now.”** *Rashi* understands “the valley” as referring to the worship of Peor based on *Devarim* 3:29, “We camped in the valley opposite the temple of Peor.”

16. ***Rashi, Bamidbar* 25:8. See *Pirkei D’Rabbi Eliezer,* ch. 47.**

17. **Therefore, the *Haftarah* of *Parshas Pinchas,* when it is not read as one of “the Three [*Shabbasos*] of Retribution,” reflects the theme of the Torah reading, and** the passage chosen **is the continuation of narrative** of the confrontation between **Eliyahu** and the prophets of Baal **at Mount Carmel (*I Melachim* 18:46ff.).** The reason this passage was chosen **is not only**

On this basis, we can **understand** the wording **of the verse which emphasizes that Pinchas "acted zealously for My** (i.e., G-d's) **sake** ***among them*** **[i.e., among the Jewish people]."**[12] **On the surface, as noted in the commentaries,**[18] **the term "among them" appears superfluous. However, with this term, the verse is alluding to the fact that Pinchas' zealousness was "among them" – it** had an effect on **the Jewish people**[19] as a whole, **penetrating** their souls and **sparking a movement to** ***teshuvah.*** **This brought atonement to the Jewish people,** as the passage continues,[20] **"He atoned for the Children of Israel."**

[דֶערְמִיט אִיז מוּבָן וָואס דֶער פָּסוּק[יא] אִיז מַדְגִּישׁ (וֶועגְן פִּינְחָס) "בְּקַנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי בְּתוֹכָם" - דִּלְכְאוֹרָה אִיז דֶער וָוארְט "בְּתוֹכָם" אִיבֶּעריק (וִוי מְפָרְשִׁים[יב] פְרֶעגְן) - נָאר דֶערְמִיט אִיז דֶער פָּסוּק מְרַמֵּז, אַז דִי קַנָּאוּת פוּן פִּינְחָס הָאט אַרַייְנְגֶעדְרוּנְגֶען "בְּתוֹכָם", אִין דִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל[יג] אַרוֹיסְגֶערוּפְן בַּיי זֵיי אַ תְּנוּעָה פוּן תְּשׁוּבָה, אוּן דָאס הָאט גֶעבְּרַאכְט דִי כַּפָּרָה פוּן אִידְן - "וַיְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"[יד]].

Highlighting **this** connection **alone does not suffice, because arousing Jews who were on a low** spiritual **level to** ***teshuvah*** **is not an accomplishment** that belongs **solely to Pinchas and Yirmeyahu. It is common to many Jewish leaders and mentors, particularly the prophets. Instead, the common denominator** linking Pinchas and Yirmeyahu **is the unique manner in which they motivated the Jews to** ***teshuvah.***

דָאס אַלֵיין אִיז אָבֶּער נִיט מַסְפִּיק, וַוייל דֶער עִנְיָן - מְעוֹרֵר זַיְין אִידְן וָואס גֶעפִינֶען זִיךְ בְּשְׁפַל הַמַּצָּב צוּ תְּשׁוּבָה - אִיז נִיט אַן אוֹיפְטוּ דַוְקָא פוּן פִּינְחָס אוּן יִרְמְיָ'; דָאס גֶעפִינְט מֶען בַּיי כַּמָּה וְכַמָּה רָאשֵׁי וְרוֹעֵי יִשְׂרָאֵל, וּבִפְרַט בַּיי נְבִיאִים,

נָאר - דֶער צַד הַשָּׁוֶה בַּאשְׁטֵייט אִין דֶעם אוֹפֶן מְיוּחָד פוּן זֵייעֶר בְּרֶענְגֶען אִידְן צוּ תְּשׁוּבָה.

Yeshayahu and Yirmeyahu – a Stark Contrast

4. The Talmud differentiates between the prophecies of Yeshayahu and Yirmeyahu as follows,[21] **"Yirmeyahu is solely concerned with destruction… and Yeshayahu is solely concerned with consolation." Yirmeyahu's prophecies focus on the destruction of the** ***Beis HaMikdash*** **and the exile, while Yeshayahu's focus on redemption and the consolation**

ד. וֶועגְן דֶעם חִילּוּק צְווִישְׁן נְבוּאַת יְשַׁעְיָ' אוּן נְבוּאַת יִרְמְיָ' זָאגְט דִי גְמָרָא[טו]: "יִרְמְיָ' כּוּלֵיהּ חוּרְבָּנָא . . וִישַׁעְיָ' כּוּלֵיהּ נֶחָמְתָא". יִרְמְיָ'ס נְבוּאָה אִיז וֶועגְן דֶעם חוּרְבַּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אוּן גָלוּת, אוּן יְשַׁעְיָ'ס - וֶועגְן דֶער (יְשׁוּעָה אוּן דֶער) נֶחָמָה (וָואס קוּמְט דוּרְךְ

because the zealotry of Eliyahu – (see *ibid.* 19:10, 14, "I was zealous for the sake of G-d") – resembled the zealotry of Pinchas, but also because, like the zealotry of Pinchas, the zealotry of Eliyahu motivated the Jews to *teshuvah*, as it is written (*ibid.* 18:39), "All the people saw… and they said, 'G-d is the L-rd.'"

See *Or HaTorah* on the verse and the elaborate explanation in *Likkutei Sichos,* Vol. 1, p. 186, translated in *Selections from Likkutei Sichos, Shmos,* p. 530ff., which explains that the repetition of the phrase, "G-d is the L-rd" reflects the twofold effect of *teshuvah*. See *Pirkei D'Rabbi Eliezer, loc. cit.,* which states, "The Holy One, blessed be He, called Pinchas with the name of Eliyahu… because he motivated Israel to do *teshuvah*."

18. Alshich, *Or HaChayim, et al.* See *Zohar,* Vol. III, p. 237a.

19. See the commentaries cited above, which emphasize that Pinchas sanctified G-d's name in public, among the congregation of the Jewish people.

20. *Bamidbar* 25:13.

21. *Bava Basra* 14b.

אִיר). ווִי דָאס אִיז אוֹיךְ נִרְמָז אִין זֵייעֶרֶע נֶעמֶען[טז]: יְשַׁעְיָ' אִיז פוּן לָשׁוֹן יְשׁוּעָה[יז], אוּן יִרְמְיָ' - הָאט אִין זִיךְ דִי אוֹתִיּוֹת מַר (לְשׁוֹן מְרִירוּת), אָדֶער בִּלְשׁוֹן חֲזַ"ל[יח]: וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ יִרְמְיָ' שֶׁבְּיָמָיו נַעֲשָׂה יְרוּשָׁלַיִם אֵירְמֵיאָה (חוּרְבָּה[יט]).

דֶער חִילוּק הַנַּ"ל אִין זֵייעֶר נְבוּאָה אִיז פַארְבּוּנְדְן מִיטְן זְמַן ווֶען זֵיי הָאבְּן גֶעזָאגְט זֵייעֶר נְבוּאָה - וּבִלְשׁוֹן כְּבוֹד קְדֻשַּׁת מוֹרִי וְחָמִי אַדְמוּ"ר[כ]: "יִרְמְיָ' אִיז גֶעווֶען אִין אַ זְמַן שֶׁל דְּחִיָּה וְהֶסְתֵּר[כא] אוּן יְשַׁעְיָ' אִיז גֶעווֶען אִין אַ זְמַן פוּן גִּילוּיִם". אוּן דֶערְפַאר, אִיז דִי נְבוּאָה פוּן יִרְמְיָ' אִין אַן אוֹפֶן פוּן "דְּחִיָּה וְהֶסְתֵּר" - "חוּרְבָּנָא", אוּן פוּן יְשַׁעְיָ' ווֶעגְן "גִּילוּיִם" - "נֶחָמְתָא" אוּן גְאוּלָּה.

אוּן הֲגַם אַז אוֹיךְ דִי נְבוּאָה פוּן יְשַׁעְיָ' אַנְטְהַאלְט אַ סַךְ דִּבְרֵי תּוֹכָחָה צוּ אִידְן אוֹיף זֵייעֶרֶע חֲטָאִים, ווִי מֶען זֶעט עֶס בְּכַמָּה וְכַמָּה קַאפִּיטְלַאךְ, בִּיז אַז דִי שְׁווֶערְסְטֶע[כא*] פוּן דִי

that it will bring about. These concepts are also alluded to in their names.[22] The name Yeshayahu shares its root with the word *yeshua,* "salvation."[23] The name Yirmeyahu, by contrast, contains the letters of the word *mar,* "bitter." Or to refer to our Sages'[24] words, "Why was he named Yirmeyahu (ירמיהו)? Because in his days Jerusalem became a ruin[25] (אירמיאה)."

The differences between their prophecies are also associated with the time when they delivered those prophecies. As my revered father-in-law, the Rebbe Rayatz said,[26] "Yirmeyahu lived in a time of [Divine] rejection and concealment.[27] Yeshayahu lived in a time of [Divine] revelation." Therefore, the prophecies of Yirmeyahu reflected "rejection and concealment," i.e., destruction, while those of Yeshayahu reflected revelation, consolation, and redemption.

True, the prophecies of Yeshayahu also contain many words of rebuke to the Jewish people for their sins, as is evident in many of the chapters of his book. Indeed, the harshest[28] of the *Haftaros* of

---

22. See *Zohar,* Vol. II, p. 179b, "For this [reason], these two prophets were so named… because a name brings about effects." Consult that source.

23. *Rashi, Metzudos David, Yeshayahu* 49:1. The *Zohar, loc. cit.*, states, "Yeshayahu, his name brings about redemption." See the *sichah* of my revered father-in-law, the Rebbe Rayatz cited later in the main text, which states that the name Yeshayahu (ישעיהו) contains the letters, ישע י-ה, "G-d will bring salvation" and also alludes to the 375 (שעה) Divine lights.

In the notes of the *Tzemach Tzedek* on *Eichah,* p. 28; *Or HaTorah, Nach,* Vol. 2, p. 1059, Yeshayahu is interpreted as sharing the letters of the words וישע ה', "G-d turned." Similarly, *Tanya, Iggeres HaKodesh,* Epistle 3, states that *yeshua* also shares the letters of that phrase.

24. The beginning of *Koheles Rabbah. Pesikta d'Rabbi Kahana,* and *Yalkut Shimoni, loc. cit.,* draws similar insight, saying, "In his days, the *Beis HaMikdash* was made אירימון, 'a ruin.' It is unclear where the text cited "In his days…" end. Before that, those texts state, "ירמיהו [can be divided as] ירם י-ה"* meaning "G-d will become exalted." (This is cited in the aforementioned *sichah* of my revered father-in-law, the Rebbe Rayatz).

See the *maamar* entitled *Issa BeMidrash Tehillim,* 5653, where the description of G-d as "exalted" is interpreted as implying His withdrawal from the world; i.e., G-d's light is elevated to so lofty a rung that material existence is of no significance. This allows for the possibility of exile. Since His light is so uplifted it does not concern itself with the goings-on on this lowly plane.

* The *Pesikta, loc. cit.,* divides ירמיהו as רם י-ה ("G-d is exalted"). See the publisher's notes to that source.

25. *Matnos Kehunah* to *Koheles Rabbah, loc. cit.*

26. *Sichas* 13 Tammuz, 5703 (1943) (*Sefer HaSichos 5703,* p. 140). *Yirmeyahu* lived directly before – and at the time of – the destruction of the *Beis HaMikdash.* By contrast, Yeshayahu lived many years before that time and had visions of the Ultimate Redemption that would follow the exile.

27. Note our Sages' comment (*Yalkut Shimoni, Yirmeyahu,* sec. 262) that "Yirmeyahu would prophesy in the marketplaces." See *Or Hatorah, Bereishis,* Vol. 5, p. 941b, *et al.,* which states that the term, "the marketplaces," a public domain, is a metaphor for the realm of *kelipah.*

28. The severity of the prophecy reflects the time when it is always read – in the month of Av, close to the fast of Tishah BeAv.

"the Three [*Shabbasos*] of Retribution" is "the vision of Yeshayahu." Nevertheless, the book of his prophecies **is referred to as "consolation in its entirety," because his rebuke led to** the Jews **amending** their conduct **and doing *teshuvah*.** However, instead of speaking harshly, he motivated the Jews to *teshuvah* through **words of consolation.** Following the mode of **revelation** from Above **– i.e.,** he **prophesied about the redemption[29] which would come through the *teshuvah* of the Jewish people** – he inspired the people to actualize those prophecies.

תְּלָתָא דְפוּרְעָנוּתָא אִיז "חֲזוֹן יְשַׁעְיָהוּ" - דָאךְ ווֶערְט עֶס אָנְגֶערוּפְן "כּוּלֵיהּ נֶחֱמְתָּא", ווַיְיל זַיְין תּוֹכָחָה הָאט גֶעפִירְט צוּ תִּיקּוּן וּתְשׁוּבָה דוּרְךְ דִּבְרֵי "נֶחֱמְתָּא" ("גִּילּוּיִם") - דִי נְבוּאוֹת ווֶעגְן דֶער גְּאוּלָּה[כב] ווָאס ווֶעט קוּמֶען דוּרְךְ דֶער תְּשׁוּבָה פוּן אִידְן.

Yirmeyahu, by contrast, aroused the Jews to *teshuvah* according to the motif of "rejection and concealment" – by speaking about the destruction that would come if the Jews did not repent. This highlights the connection between Yirmeyahu and Pinchas because, like Yirmeyahu, Pinchas did not bring about atonement for the Jewish people through the motif of "revelation," but rather through the motif of "rejection and concealment," as will be explained.

יִרְמְיָ' הָאט אָבֶער מְעוֹרֵר גֶעווֶען אִידְן אִין אַן אוֹפֶן פוּן דְּחִיָּה וְהֶסְתֵּר - דוּרְךְ אַרוֹיסְבְּרֶענְגְן דֶעם חוּרְבָּן ווָאס ווֶעט זַיְין אוֹיב אִידְן ווֶעלְן נִיט תְּשׁוּבָה טָאן.

אוּן דָאס אִיז דִי שַׁיְיכוּת צְווִישְׁן יִרְמְיָ' אוּן פִּינְחָס - ווַיְיל אוֹיךְ פִּינְחָס, ווִי יִרְמְיָ', הָאט אוֹיפְגֶעטָאן דִי כַּפָּרָה פוּן אִידְן (נִיט אִין אַן אוֹפֶן פוּן "גִּילּוּיִם", נָאר) אִין אַן אוֹפֶן פוּן "דְּחִיָּה וְהֶסְתֵּר", כִּדְלְקַמָּן.

A Reward that Lasts for All Time

5. The above can be understood by first explaining G-d's pronouncement that Pinchas "turned My anger away from the Children of Israel by acting zealously for My sake among them and I did not destroy the Children of Israel in My zealousness."[12] As a reward, G-d granted him "My covenant of peace"[30] and promised, **"It shall be an eternal covenant of priesthood for him and for his descendants after him."[31]**

ה. ווֶעט מֶען דָאס פַּארְשְׁטֵיין בְּהֶקְדֵּם הַבִּיאוּר אִין דֶעם ווָאס דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער הָאט גֶעזָאגְט, אַז דֶערְפַאר ווָאס פִּינְחָס "הֵשִׁיב אֶת חֲמָתִי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקַנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי בְּתוֹכָם וְלֹא כִלִּיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי", ווֶעט אִים דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער גֶעבְּן דֶעם שְׂכַר פוּן "בְּרִיתִי שָׁלוֹם. וְהָיְתָה לּוֹ וּלְזַרְעוֹ אַחֲרָיו בְּרִית כְּהֻנַּת עוֹלָם גו'".

---

29. Even those matters in Yeshayahu's prophecies that do not appear to be salvation are "attributes of severity that have been sweetened" [***Kehilas Yaakov, erech Yeshayahu;*** explained **at length in the** ***maamar*** entitled ***Tziyon BeMishpat,*** 5735 (***Toras Menachem, Sefer HaMaamarim Melukat,*** Vol. 4, p. 125)]. **This explains the wording, "solely concerns consolation."**

In his ***Chiddushei Aggados, Bava Basra, loc. cit., Maharsha*** offers a different interpretation, stating that the words, **"solely concerns consolation,"** should not be interpreted literally. Instead, the intent is that the overwhelming majority of his prophecies concern consolation. **Based on this interpretation, the fact that "the vision of Yeshayahu" is one** of the *Haftaros* **of "the Three [*Shabbasos*] of Retribution" can be understood in a straightforward manner.**

30. *Bamidbar* 25:12.

31. *Ibid.* 25:13.

The wording of the verse implies that Pinchas received the reward of "a covenant of peace" primarily because he "turned My anger away from the Children of Israel…," and, as a result, "I did not destroy the Children of Israel." The words "acting zealously for My sake among them" appear to be a mere parenthetic statement, a detail explaining the means through which Pinchas "turned My anger away."	פוּן לְשׁוֹן הַפָּסוּק אִיז מַשְׁמַע, אַז דֶער עִיקָר פַארְוָואס פִּינְחָס הָאט בַּאקוּמֶען דֶעם שְׂכַר פוּן "בְּרִיתִי שָׁלוֹם" אִיז וַוייל "הֵשִׁיב אֶת חֲמָתִי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גו׳ וְלֹא כִלִּיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גו׳"; אוּן "בְּקַנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי בְּתוֹכָם" אִיז נָאר אַ פְּרַט אוּן אַ מַאֲמָר הַמּוּסְגָר, וָואס דֶערְצֵיילְט וָואס אִיז גֶעוֶוען דֶער מִיטְל, ווִי אַזוֹי הָאט פִּינְחָס גֶע׳פּוֹעֵל׳ט דֶעם "הֵשִׁיב אֶת חֲמָתִי גו׳" -
There is a need for clarification: We find that Moshe also "turned My anger away from the Children of Israel…," and, therefore, "I did not destroy the Children of Israel in My zealousness," not once, but many times,[32] as the Torah relates.[33] Why then were Pinchas' actions so unique that he specifically was given the reward of a "covenant of peace"?	אִיז נִיט מוּבָן: דֶער עִנְיָן פוּן "הֵשִׁיב אֶת חֲמָתִי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גו׳ וְלֹא כִלִּיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי" גֶעפִינְט מֶען אוֹיךְ בַּיי מֹשֶׁה רַבֵּינוּ; אוּן נִיט אֵיין מָאל, נָאר כַּמָּה פְּעָמִים[כג], ווִי דֶערְצֵיילְט אִין חוּמָשׁ[כד] - הַיְינְט וָואס אִיז דֶער חִידוּשׁ בַּיי פִּינְחָס, וָואס דַוְקָא אִים אִיז דֶערְפַאר גֶעגֶעבְּן גֶעוָוארְן דֶער שְׂכַר פוּן "בְּרִיתִי שָׁלוֹם"?
We do not find that Moshe was given a similar, "covenant of peace… for him and for his descendants after him" for turning away G-d's anger. On the contrary, G-d explicitly refused to give Moshe such a reward.[34] Thus, our Sages relate that, as described later in this Torah reading, when Moshe asked G-d,[35] "Let G-d appoint… a man over the congregation," his intent was that "[his] sons would inherit [this] honor."[36] G-d did not accept this request, but instead told him, "Take Yehoshua bin Nun." Thus, Moshe's position was not transferred to his sons after him.	נָאכְמֶער: נִיט נָאר גֶעפִינְט מֶען נִיט בַּיי מֹשֶׁה דֶעם שְׂכַר פוּן "בְּרִיתִי שָׁלוֹם . . לוֹ וּלְזַרְעוֹ אַחֲרָיו", נָאר אַדְּרַבָּה, מְ׳גֶעפִינְט גָאר אַז דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער הָאט אִים אָפְּגֶעזָאגְט צוּ גֶעבְּן אַזַא סוּג שְׂכַר - ווִי חַזַ"ל[כה] זַיְינֶען מַסְבִּיר דָאס וָואס וֶוערְט דֶערְצֵיילְט שְׁפֶּעטֶער אִין אוּנְזֶער פַּרְשָׁה[כו], אַז דֶערְמִיט וָואס מֹשֶׁה הָאט גֶעבֶּעטְן בַּיי דֶעם אוֹיבֶּערְשְׁטְן "יִפְקֹד ה׳ גו׳ אִישׁ עַל הָעֵדָה" הָאט עֶר גֶעמֵיינְט "שֶׁיִּירְשׁוּ בָנַי אֶת כְּבוֹדִי" - אוּן דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער הָאט דֶערוֹיף נִיט מַסְכִּים גֶעוֶוען אוּן גֶעזָאגְט "קַח לְךָ אֶת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן גו׳" - מֹשֶׁה׳ס גְּדוּלָּה אִיז נִיט אַרִיבֶּער "לְזַרְעוֹ אַחֲרָיו".

Self-sacrifice of the Body or the Soul

6. Among the differences between the Divine service of Moshe and that of Pinchas are the following:	ו. פוּן דִי חִילוּקִים צְווִישְׁן דֶער עֲבוֹדָה פוּן מֹשֶׁה אוּן דֶער עֲבוֹדָה פוּן פִּינְחָס:

32. See *Zohar,* Vol. III, p. 220a.

33. For example, after **the sin of the** Golden **Calf** (*Shmos* 32:11ff.), after **the complaints** of the Jewish people (*Bamidbar* 11:2), after the sin of **the spies** (*ibid.* 14:13ff.). See *Rashi, Bamidbar* 16:4.

34. *Midrash Tanchuma, Pinchas,* sec. 11; *Bamidbar Rabbah* 21:14; *Rashi,* on the verses cited below.

35. *Bamidbar* 27:16ff.

36. When *Rashi* cites this teaching, he substitutes *gedolasi,* "my prominence," for *kevodi,* "my honor."

a) **Moshe turned away G-d's anger by praying to G-d. Through his prayers, he caused** G-d **to avert the Divine decree against the Jewish people. By contrast, Pinchas achieved that result through his service of acting zealously – and particularly, by doing so "among them,"** i.e., **as explained in sec. 3,** acting in a manner that had an **effect on the Jewish people** as a whole, motivating them **to do** ***teshuvah*****. In this manner, "he atoned for the Children of Israel"** and averted the decree.

b) **Moshe acted with** ***mesirus nefesh*** **(self-sacrifice) for the Jewish people,**[33] saying,[37] **"If You** will not forgive the Jewish people**, erase me from Your book that You have written."** However, it was a **self-sacrifice that** only **involved his soul.**[38] **Pinchas, by contrast, put his life at risk in the most simple sense, endangering himself** physically through his actions. **As our Sages relate,**[39] **the tribe of Shimon** – whose leader Zimri had been killed **– desired to kill him and it was** only **through a miracle that he was saved.**

Clearly, the fact that we do not see Moshe actually putting his life at risk was not because he was unwilling to do so. Had actual ***mesirus nefesh*** **been required of him, he certainly would have done so. However, this was not the** path of **Divine service** designated **for him.**

(א) בַּיי מֹשֶׁה אִיז דֶער "הֵשִׁיב אֶת חֲמָתִי" גֶעוֶוען דוּרְךְ דֶעם וָואס עֶר הָאט מִתְפַּלֵל גֶעוֶוען צוּם אוֹיבֶּערְשְׁטְן אוּן זַיְין תְּפִלָּה הָאט גֶע'פּוֹעֵל'ט אַז מְ'זָאל מִלְמַעְלָה אַרָאפְּנֶעמֶען דִי גְזֵירָה פוּן אִידְן. מַה שֶׁאֵין כֵּן בַּיי פִּינְחָס'ן אִיז עֶס גֶעוֶוען אִין אַן אוֹפֶן אַז דוּרְךְ זַיְין עֲבוֹדָה פוּן "בְּקַנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי" - אוּן בִּפְרַט לוֹיט דֶער הַדְגָּשָׁה פוּן "קִנְאָתִי בְּתוֹכָם" (כַּנַּ"ל סְעִיף ג') - הָאט עֶר אוֹיפְגֶעטָאן בַּיי אִידְן אַז זֵיי זָאלְן תְּשׁוּבָה טָאן אוּן דוּרְכְדֶעם אִיז "וַיְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל".

(ב) מֹשֶׁה הָאט זִיךְ אַיְינְגֶעשְׁטֶעלְט פַאר אִידְן בִּיז צוּ מְסִירַת נֶפֶשׁ[כג] - "וְאִם אַיִן מְחֵנִי נָא מִסִּפְרְךָ אֲשֶׁר כָּתָבְתָּ"[כז] - אַ מְסִירַת נֶפֶשׁ מִצַּד הַנְּשָׁמָה[כח]. בַּא פִּינְחָס אִיז גֶעוֶוען מְסִירַת נֶפֶשׁ כִּפְשׁוּטָהּ, אַיְינְשְׁטֶעלְנְדִיק דֶעם גוּף אִין סַכָּנָה מַמָּשׁ; ווִי חַזַ"ל[כט] דֶערְצֵיילְן אַז שֵׁבֶט שִׁמְעוֹן הָאט אִים גֶעוָואלְט הַרְגֶ'נֶען אוּן עֶר אִיז נִיצּוֹל גֶעוָוארְן בְּדֶרֶךְ נֵס.

עֶס אִיז מוּבָן וּפָשׁוּט, אַז דָאס וָואס מִיר גֶעפִינֶען נִיט בַּיי מֹשֶׁה דֶעם עִנְיָן פוּן מְסִירַת נֶפֶשׁ הַגּוּף, מֵיינְט עֶס נִיט אַז בַּיי אִים ווָאלְט, חַס וְשָׁלוֹם, גֶעפֶעלְט דִי גְרֵייטְקַיְיט דֶערְצוּ - אוֹיבּ עֶס ווָאלְט זִיךְ גֶעפָאדֶערְט מְסִירַת נֶפֶשׁ בְּפוֹעֵל, ווָאלְט דָאס גֶעווִיס גֶעוֶוען בַּיי מֹשֶׁה רַבֵּינוּ - נָאר דָאס אִיז דֶערְפַאר וַוְיִיל נִיט אִין דֶעם אִיז בַּאשְׁטַאנֶען זַיְין עֲבוֹדָה.

The Contrast between Moshe and Pinchas

7. **The core of the distinction between the Divine service of Moshe**[40] **and that of Pinchas** can **be explained** as follows:[41]

ז. נְקוּדַּת הַבִּיאוּר אִין דֶעם הֶפְרֵשׁ צְווִישְׁן עֲבוֹדַת מֹשֶׁה[ל] אוּן עֲבוֹדַת פִּינְחָס[לא]:

37. *Shmos* 32:32.

38. **Note our Sages' comment (*****Berachos*** **32a,** ***et al.*****) on the verse (*****Shmos*** **32:11), "Moshe pleaded...."** They explain that he petitioned G-d so forcefully that he risked his very life. **However, it is understood that his efforts were spiritual and this was not** ***mesirus nefesh*** **where he put his body** at risk.

39. **See** ***Sifri, Midrash Tanchuma*** **on the end of** ***Parshas Balak; Sanhedrin*** **82b.**

40. The difference between them was not only dependent on their own individual efforts, but had to do with their **inherent** qualities. **Immediately upon Moshe's birth, "he was good" (*****Shmos*** **2:2) and "the entire house was filled with light" (*****Sotah*** **12a). See** ***Or HaTorah*** **on the verse. By contrast, Pinchas did not attain the priesthood until he killed Zimri (*****Zevachim*** **101b).**

41. **Regarding** the explanations **to**

מֹשֶׁה'ס עֲבוֹדָה אִיז גֶעוֶוען בְּדֶרֶךְ "מִלְמַעְלָה לְמַטָּה" - מִצַּד גִּילּוּי אוֹר; אוּן דִי עֲבוֹדָה פוּן פִּינְחָס אִיז גֶעוֶוען בְּדֶרֶךְ "מִלְמַטָּה לְמַעְלָה" - מְזַכֵּךְ זַיְין דֶעם "מַטָּה" אוּן אִים מַעֲלֶה זַיְין "לְמַעְלָה".

דֶערְפַאר אִיז מֹשֶׁה'ס עִנְיָן (בְּעִיקָר) גֶעוֶוען - "מֹשֶׁה קִבֵּל (מִלְמַעְלָה לְמַטָּה) תּוֹרָה מִסִּינַי וּמְסָרָהּ"[לב] צוּ זַיְינֶע תַּלְמִידִים, לֶערְנֶען מִיט אִידְן תּוֹרָה, וָואס תּוֹרָה בַּאוָואָרְנְט עִנְיָנִים בִּלְתִּי רְצוּיִים אִין דֶעם אוֹפֶן פוּן "תּוֹרָה אוֹר"[לג] - וָואס אוֹר דוֹחֶה חוֹשֶׁךְ: אוֹר אֱלֹקִי פוּן תּוֹרָה אִיז פּוֹעֵל (מִלְמַעְלָה לְמַטָּה) אַז דֶער חֹשֶׁךְ וֶוערְט נִדְחֶה "מֵאֵלָיו וּמִמֵּילָא"[לד]; פִּינְחָס הָאט דוּרְךְ זַיְין עֲבוֹדָה אוֹיפְגֶעטָאן בַּיי אִידְן דִי תְּנוּעָה פוּן תְּשׁוּבָה - בְּרֶעכְן דֶעם חֹשֶׁךְ אוּן זִיךְ אוֹיפְהוֹיבְן אוּן אוּמְקֶערְן צוּם אוֹיבֶּערְשְׁטְן.

דָאס זֶעלְבֶּע אִיז אוֹיךְ בְּנוֹגֵעַ זֵייעֶר עֲבוֹדָה מִיט זִיךְ אַלֵיין - בַּיי מֹשֶׁה אִין גֶעוֶוען דִי עֲבוֹדָה מִצַּד הַנְּשָׁמָה[לה] אוּן דִי עֲבוֹדָה פוּן פִּינְחָס אִיז גֶעוֶוען מִצַּד הַגּוּף: וֶוען דִי עֲבוֹדָה אִיז מִצַּד גִּילּוּי אוֹר, רִירְט עֶס אָן (בְּעִיקָר) דִי נְשָׁמָה (וָואס אִיז אַ כְּלִי צוּ "גִּילּוּיִים"), עֶס דֶערְגֶעמְט אָבֶּער נִיט דֶעם גוּף (דֶער "מַטָּה")[לו]; אוּן כָאטשׁ אַז דֶער גִּילּוּי הַנְּשָׁמָה פּוֹעֶל'ט אוֹיךְ אוֹיפְן גוּף, אִיז עֶס אָבֶּער נִיט אִין אַן אוֹפֶן אַז דֶער גוּף מִצַּד עַצְמוֹ וֶוערְט

Moshe's Divine service followed the motif of revelation **from above downward,** i.e., it was motivated and characterized by **the revelation of** Divine **light. Pinchas' Divine service,** by contrast, **followed the motif of ascent from below, refining the lower plane and elevating it upward.**

Therefore, Moshe's mission primarily involved receiving the Torah, as our Sages emphasize, **"Moshe received"** – as a revelation **from Above – "the Torah at Sinai and transmitted it,"[42] teaching it to his students and the Jewish people** as a whole.

This approach does not affect a person in the intellectual sphere, but affects his conduct as a whole. Thus, **the Torah** cautions against and **prevents** involvement with **undesirable matters following the motif of "the Torah is light."[43]** Just as **light dispels darkness** as a matter of course, **the Divine light of the Torah causes darkness to be dispelled as a matter of course,[44]** as **the natural outcome** of the revelation **from Above.**

Pinchas' Divine service motivated the Jews to *teshuvah* through an utterly different motif. **His actions spurred them to break** through **the darkness, elevate themselves, and return to G-d.**

The same contrast **applies regarding their individual Divine service. Moshe's Divine service stemmed from his soul,[45] while Pinchas' Divine service stemmed from** the refinement of **his body. When Divine service stems from the revelation of light, it primarily affects the soul – for the soul is a receptacle for revelation. However,** such Divine service **does not involve the body, a lowly** physical entity, as it exists in its own context.[46] **True, the revelation within the soul also affects the body. However, this does not affect the body to the extent that, in its own context, it becomes**

---

follow, see the *maamar* entitled *Vayidaber... Pinchas,* 5675 (the series of *maamarim* entitled *BeShaah Shehikdimu, 5672,* Vol. 2, **p. 1061ff.).**

42. *Avos* 1:1.

43. Cf. *Mishlei* 6:23.

44. The Rebbe is citing **the wording of *Tanya,* ch. 12.**

45. In addition to the source cited in footnote 41, see the series of *maamarim* entitled *Yom Tov shel Rosh HaShanah, 5666,* pp. 158ff., 558; the *maamar* entitled *Vehar Sinai,* 5708 (*Sefer HaMaamarim 5708,* p. 208ff.), ***et al.***

46. See *Likkutei Torah, Vayikra,* 2d, *et al.*

a conduit for the light of the soul.

Divine service that follows the motif of ascent from below primarily involves the body, working with the lowly physical dimension of existence **to refine and elevate it.**[47]

This also reflects the connection between Pinchas and Eliyahu, as our Sages stated,[48] **"Pinchas is Eliyahu," for Eliyahu's Divine service also involved ascent from below. As is well known,**[45] **the Divine service of Eliyahu,** (a name whose **numerical equivalent is 52,) involved primarily refinement and purification of the body** (which is associated with the *milui*[49] of G-d's **name** equivalent to 52.)[50]

The above enables us to **understand the two differences between the Divine service of Moshe and Pinchas mentioned above:**

a) Through his prayers, Moshe was able to arouse G-d to nullify the decree against the Jewish people; thus, the salvation of the Jews **came from Above. Through his actions, Pinchas motivated the Jewish people to do *teshuvah*, an ascent from below.**

b) Moshe's *mesirus nefesh* involved his soul; Pinchas' involved his body. For this reason, the *Zohar*[51] states that Pinchas corrected the sin of Nadav and Avihu. Their sin involved prompting **the expiration of their souls** in longing **for G-dliness without involving their bodies,** as the

אַ כְּלִי צוּם אוֹר הַנְשָׁמָה;

דִי עֲבוֹדָה בְּדֶרֶךְ מִלְמַטָּה לְמַעְלָה אִיז בְּעִיקָר מִצַד הַגוּף - אַרְבֶּעטְן מִיטְן "מַטָּה" אִים צוּ מְזַכֵּךְ זַיְין אוּן מַעֲלֶה זַיְין.

אִין דֶעם אִיז אוֹיךְ אַ שַׁיְיכוּת צְווִישְׁן פִּינְחָס מִיט אֵלִיָּהוּ, כְּמַאֲמַר חַזַ"ל[לז] "פִּינְחָס הוּא אֵלִיָּהוּ", וַוְיְיל אוֹיךְ אֵלִיָּהוּ'ס עֲבוֹדָה אִיז גֶעוֶוען בְּדֶרֶךְ מִלְמַטָּה לְמַעְלָה, וּכְיָדוּעַ[לה] אַז דִי עֲבוֹדָה פוּן אֵלִיָּהוּ (בְּגִימַטְרִיָּא נב) אִיז בִּירוּר וְזִיכּוּךְ הַגוּף (שֵׁם בַּ"ן).

אוּן דָאס אִיז דִי הַסְבָּרָה אִין דִי בֵּיידֶע חִילוּקִים הַנַ"ל צְווִישְׁן עֲבוֹדַת מֹשֶׁה אוּן עֲבוֹדַת פִּינְחָס:

(א) מֹשֶׁה הָאט דוּרְךְ זַיְין תְּפִלָּה לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹיסְגֶע'פּוֹעֶלְט, אַז דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער זָאל אַרָאפְּנֶעמֶען דִי גְזֵירָה פוּן אִידְן - בְּדֶרֶךְ מִלְמַעְלָה לְמַטָּה; אוּן פִּינְחָס הָאט עֶס אוֹיפְגֶעטָאן דוּרְךְ זַיְין עֲבוֹדָה אוּן דֶער תְּשׁוּבָה פוּן אִידְן - בְּדֶרֶךְ מִלְמַטָּה לְמַעְלָה.

(ב) בַּיי מֹשֶׁה אִיז גֶעוֶוען מְסִירַת נֶפֶשׁ מִצַד הַנְשָׁמָה, אוּן בַּיי פִּינְחָס - מְסִירַת נֶפֶשׁ מִצַד הַגוּף [דֶערְפַאר שְׁטֵייט אִין זוֹהַר[לח] אַז פִּינְחָס הָאט מְתַקֵן גֶעוֶוען דֶעם חֵטְא נָדָב וַאֲבִיהוּא; ווָארוּם זֵייעֶר חֵטְא אִיז גֶעוֶוען אִין דֶעם ווָאס זֵיי הָאבְּן בַּיי זִיךְ אַרוֹיסְגֶערוּפְן דֶעם כְּלְיוֹן הַנְשָׁמָה לֶאֱלֹקוּת נִיט "מִיטְנֶעמֶענְדִיק" זֵייעֶר גוּף

47. The difference between the two approaches is that according to the approach of revelation from Above, Divine light reaches the body and affects it in a peripheral manner. However, it does not identify with the light. By contrast, refining the body transforms its nature and enables it to identify with G-d's light and become a conduit for its revelation.

48. *Targum Yonason, Shmos* 6:18; *Zohar,* Vol. II, p. 190a, Vol. III, *Raya Mehemna,* p. 215a; *Pirkei D'Rabbi Eliezer*, ch. 47; *Yalkut Shimoni* and *Midrash Aggadah*, the beginning of *Parshas Pinchas; Rashi*, *Bava Metzia* 114b s.v. "*lav mar kohen*"; *Ralbag, I Melachim* 17a. See the series of *maamarim* entitled *BeShaah Shehikdimu, 5672*, loc. cit.

49. *Milui* refers to a system used in Torah numerology whereby every letter is spelled out, and the numerical values of these spellings are also included in the calculation. To illustrate: *Havayah* is spelled י-ה-ו-ה. The first letter, *yud,* is spelled *yud-vav-dalet*. Thus, the numerical value of the *milui* of *yud* is 20.

50. The number 52 is the equivalent of the *milui* of G-d's name *Havayah* that involves the service of the body and an ascent from below. The *milui* of *Havayah* equivalent to 52 is arrived at by spelling the name *yud vav dalet – hei hei – vav vav – hei hei.*

51. *Zohar,* Vol. III, p. 217a.

Sages teach: "Their **souls were consumed by fire while** their **bodies were not affected.**"[52] **Their sin was corrected through the *mesirus nefesh* of Pinchas that stemmed from the body.**[53]

- "שְׂרֵיפַת נְשָׁמָה וְגוּף קַיָּם"[לט], און דורך דֶער מְסִירַת נֶפֶשׁ פון פִּינְחָס, וואָס אִיז גֶעווען מִצַד הַגוּף, אִיז נִתְתַּקֵן גֶעווָארְן זֵייעֶר חֵטְא[מ]].

Bringing About Lasting Results

8. The distinction between the results of these paths can be explained as follows:

When Divine service comes as a result of revelation of light from Above, at the time of revelation, **the lower plane is illuminated and permeated by light. Nevertheless, since the lower plane itself is not refined, when the revelation ceases, the lower plane may remain on the level it was previously.**

Therefore, we find that even though the Giving of the Torah caused the spiritual **impurity that was attached to the Jewish people** because of the sin of the Tree of Knowledge **to depart from them,**[54] the change it brought about was not internalized entirely. Thus, **afterwards, it was possible for** them to commit **the sin of the** Golden **Calf, which caused their impurity to return.**[55]

When, by contrast, Divine service involves ascent from below, the lower plane itself becomes refined and elevated and remains in that state in a lasting manner. Therefore, the atonement for sin that Pinchas brought about was not merely a one-time achievement, but rather is ongoing and continuous.[56] **As *Sifri* comments on the verse,**

ח. דִי נַפְקָא מִינָהּ אִין דֶער תּוֹצָאָה פון דִי בֵּיידֶע אוֹפַנֵי הָעֲבוֹדָה:

בְּשַׁעַת דִי עֲבוֹדָה אִיז בְּדֶרֶךְ מִלְמַעְלָה לְמַטָּה, מִצַד גִילוּי אוֹר, ווֶערְט טַאקֶע דֶער "מַטָּה" בְּשַׁעַת מַעֲשֶׂה בַּאלוֹיכְטְן און דורְכְגֶענומֶען פון דֶעם גִילוּי אוֹר, ווִיבַּאלְד אָבֶּער דֶער "מַטָּה" גוּפָא אִיז נִיט נִזְדַכֵּךְ גֶעווָארְן, אִיז רֶעכְט, אַז נָאךְ דֶעם ווִי דֶער גִילוּי ווֶערְט נִפְסַק - בְּלַייבְּט דֶער "מַטָּה" אִין זַיין פְרִיעֶרְדִיקְן מַצָב וּמַעֲמָד.

און דֶערְפַאר גֶעפִינְט מֶען, אַז כָאטשׁ מַתַּן תּוֹרָה הָאט אוֹיפְגֶעטָאן בַּיי אִידְן דֶעם עִנְיָן פון "פָּסְקָה זוּהֲמָתָן"[מא], פונְדֶעסְטְווֶעגְן אִיז אוֹיךְ נָאכְדֶעם גֶעווֶען אַן אָרְט פַארְן חֵטְא הָעֵגֶל, ווָאס דורְכְדֶעם אִיז "חָזְרָה זוּהֲמָתָן"[מב].

בְּשַׁעַת אָבֶּער דִי עֲבוֹדָה אִיז בְּדֶרֶךְ מִלְמַטָּה לְמַעְלָה, דֶער "מַטָּה" גוּפָא ווֶערְט נִזְדַכֵּךְ וְנִתְעַלֶה, אִיז עֶס אַן עִנְיָן שֶׁל קַיָּמָא. און דֶערְפַאר אִיז דִי כַּפָּרָה ווָאס פִּינְחָס הָאט אוֹיפְגֶעטָאן נִיט גֶעווען קֵיין אֵיינְמָאלִיקֶע זַאךְ, נָאר סְ'אִיז גֶעבְּלִיבְּן אַ כַּפָּרָה תְּמִידִית וְ"נִמְשָׁךְ"[מג]; ווִי עֶס שְׁטֵייט אִין סִפְרִי אוֹיפְן פָּסוּק

---

52. *Sanhedrin* 52a; note the sources cited there.

As mentioned many times, Divine punishment is meted out measure for measure. Nadav and Avihu's souls were consumed with a longing for G-dliness. However, they did not elevate their bodies. Therefore, their souls were consumed by Divine fire but their bodies remained intact.

53. With regard to all the above, see the *maamar* entitled *Vayidaber... Pinchas,* 5675, **cited previously in footnote 41; *Or HaTorah, Vayikra,* Vol. 2, p. 549ff.; the *maamarim* entitled *Vayidaber... Pinchas,* 5629 and 5673 (the series of *maamarim* entitled *BeShaah Shehikdimu, 5672,* Vol. 1,** p. 310ff.).

54. *Shabbos* 146a; *Zohar,* Vol. I, p. 52b, Vol. II, p. 193b.

This follows the motif described previously: A revelation from Above is powerful, but does not necessarily have a lasting effect.

55. *Zohar, loc. cit.* See *Tanya,* the end of ch. 36, and the series of *maamarim* entitled *BeShaah Shehikdimu, 5672,* Vol. 2, p. 930ff.

56. The wording is taken from *Tzafnas Panei'ach al HaTorah,* the beginning of *Parshas Pinchas;* **See also *Tzafnas Panei'ach, Sanhedrin* 82b.**

"He atoned for the Children of Israel" – "[Pinchas' achievement] has not been dislodged until the present time. It stands and will [continue to] atone until the resurrection of the dead."[57]

"וַיְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" - "שֶׁעַד עַכְשָׁיו לֹא זָז אֶלָּא עוֹמֵד וּמְכַפֵּר עַד שֶׁיִּחְיוּ הַמֵּתִים"[מד].

This is the explanation why the reward of "My covenant of peace… for him and for his descendants afterwards" was given specifically to Pinchas. It was he who "turned My anger away" in an unceasing manner. Accordingly, the reward given him was "measure for measure." The "covenant of peace" he was granted **will continue "for him and for his descendants afterwards," in a manner that will not cease.**[58]

און דָאס אִיז דִי הַסְבָּרָה פַּארְוואָס דֶער שְׂכַר פוּן "בְּרִיתִי שָׁלוֹם . . לוֹ וּלְזַרְעוֹ אַחֲרָיו" אִיז גֶעגֶעבְּן גֶעוואָרְן דַוְקָא צוּ פִּינְחָס - וואָרוּם וִויבַּאלְד אַז דָאס וואָס פִּינְחָס "הֵשִׁיב אֶת חֲמָתִי גו'" אִיז גֶעוֶועְן אִין אַן אוֹפֶן וואָס הָאט נִיט קֵיין הֶפְסֵק, אִיז אוֹיךְ דֶער שְׂכַר מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה, אַז דֶער "בְּרִיתִי שָׁלוֹם" ווֶערְט נִמְשָׁךְ "לוֹ וּלְזַרְעוֹ אַחֲרָיו" אָן אַ הֶפְסֵק[מה].

Changing the Opposition

9. Based on the above, it is also possible to understand the connection between Pinchas and Yirmeyahu. As explained above (sec. 4), the difference between Yirmeyahu and Yeshayahu is that "Yirmeyahu lived in a time of [Divine] rejection and concealment. Yeshayahu lived in a time of [Divine] revelation."[26] **This is the underlying cause that dictates whether the required Divine service will follow the motif of** revelation **from Above downward or the motif of ascent from below.**

ט. עַל פִּי כָּל הַנַּ"ל ווֶעט מֶען אוֹיךְ פַארְשְׁטֵיין דִי שַׁיָּיכוּת צְווִישְׁן פִּינְחָס אוּן יִרְמְיָ': ווִי גֶערֶעדט פְרִיעֶר (סְעִיף ד') אִין דֶעם אוּנְטֶערְשֵׁייד צְווִישְׁן יְשַׁעְיָ' אוּן יִרְמְיָ', אַז "יִרְמְיָ' אִיז גֶעווֶען אִין אַ זְמַן שֶׁל דְחִיָּה וְהֶסְתֵּר אוּן יְשַׁעְיָ' אִיז גֶעווֶען אִין אַ זְמַן פוּן גִילּוּיִם" - אוּן דָאס אִיז סִיבַּת הַחִילוּק צְווִישְׁן דֶער עֲבוֹדָה בְּדֶרֶךְ מִלְמַעְלָה לְמַטָּה אוּן בְּדֶרֶךְ מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה:

Divine service that follows the motif of revelation **from Above involves the revelation of light and** primarily **affects the soul. As a whole, it relates to Divine service in the era of the *Beis HaMikdash* when Divine light shines overtly,** as manifested by Yeshayahu's words of **consolation.** By contrast, **Divine service following the motif of ascent from below** involves working with **the lower plane itself,**

דִי עֲבוֹדָה בְּדֶרֶךְ מִלְמַעְלָה לְמַטָּה אִיז מִצַּד גִילּוּי אוֹר ("גִילּוּיִם"), מִצַּד הַנְּשָׁמָה, וואָס בִּכְלָלוּת אִיז דָאס דִי עֲבוֹדָה בִּזְמַן הַבַּיִת ("נֶחָמְתָא"), ווֶען דֶער אוֹר אֱלֹקִי אִיז מֵאִיר בְּגִילּוּי; דִי עֲבוֹדָה בְּדֶרֶךְ מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה אִיז מִיטְן "מַטָּה" גוּפָא,

57. ***Sanhedrin, loc. cit.,*** states, **"This atonement is fitting to continue to bring about expiation for all time."**

Consult *Tosafos, Sotah* 14a, s.v. *mipnei.* (Some analysis is necessary why *Tzafnas Panei'ach, loc. cit.,* did not cite this teaching.) Note, however, that that source speaks about Moshe's grave being the source for ongoing atonement. **Note the explanation given in *Likkutei Sichos,* Vol. 18, p. 292, that Pinchas' *mesirus nefesh* came through the power granted him by Moshe, who told** him, **"Let the one who reads the letter be the agent [who fulfills it]."**

58. **See the *maamar* entitled *Vayidaber… Pinchas,* 5675, which** explains that **"My covenant of peace" is identified with** the Divine promise (*Yeshayahu* 54:10), **"My covenant of peace will not falter."**

in the place where there is Divine **rejection and concealment.**

More **specifically,** within **a person's** individual **Divine service, it involves refining his body, his animal soul, and his portion in the world. In the scheme of time,** such service is appropriate for **the era of exile and of destruction** that Yirmeyahu personally witnessed. It involves **not being daunted by the difficulties and challenges that result from the darkness of exile and,** ultimately, **transforming the darkness itself to light, so that "the night will shine as day."**[59]

This relates to the fact that both **Pinchas and Yirmeyahu descended from converts** and, **as a result,** there **were Jews who belittled them (as stated in sec. 1, above). This accentuates the factor common to the Divine service of both of them,** the theme of **ascent from below.** The emphasis on this theme applies both **regarding their own selves**[60] – they were involved with **refining and elevating lower dimensions** within their own being, **their origins outside the Jewish people – and also their relations with their surroundings and the world at large.**[59] **Despite the fact that there were Jews who belittled them, they were able to motivate** the people as a whole **to *teshuvah*.**

According to the motif of **drawing down light from Above, the light is able to affect only** the dimensions of **the lower plane that are not opposed to light. However, when the lower plane is so debased that it opposes light, the only way the light is able to reach it is when that opposition is broken.**

By contrast, **through** the motif of **upward ascent – refining and elevating the lower plane itself – it**

אִין דֶעם "אָרְט" פוּן "דְחִיָּה וְהֶסְתֵּר" - וָואס בַּיְים אָדָם בִּפְרָטִיּוּת אִיז דָאס דִי עֲבוֹדָה צוּ מְבָרֵר זַיְין אוּן אוֹיסְאֵיידְלֶען דֶעם גוּף וְנֶפֶשׁ הַבַּהֲמִית וְחֶלְקוֹ בָּעוֹלָם, אוּן אִין כְּלָלוּת הַזְּמַן אִיז עֶס דִי עֲבוֹדָה אִין זְמַן הַגָּלוּת ("חוּרְבָּנָא"), נִיט צוּ נִתְפָּעֵל וֶוערְן פוּן דִי שְׁוֶועריקַיְיטְן אוּן נִסְיוֹנוֹת מִצַּד חֹשֶׁךְ הַגָּלוּת, בִּיז צוּ מְהַפֵּךְ זַיְין דֶעם חֹשֶׁךְ גוּפָא לְאוֹר - "וְלַיְלָה כַּיּוֹם יָאִיר"[מו].

אוּן דָאס אִיז וָואס פִּינְחָס אוּן יִרְמְיָ' הָאבְּן בֵּיידֶע גֶעשְׁטַאמְט "מִמִּשְׁפַּחַת נָכְרִי'" אוּן אִידְן הָאבְּן זֵיי דֶערְפַאר "מְזַלְזֵל" גֶעוֶוען כו' (כַּנַּ"ל סְעִיף א'): אִין דֶעם דְרִיקְט זִיךְ אוֹיס דִי נְקוּדָּה מְשׁוּתֶּפֶת פוּן זֵייעֶר עֲבוֹדָה בְּדֶרֶךְ מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה, סַיי בַּנּוֹגֵעַ זִיךְ[מז] - מְבָרֵר אוּן מַעֲלֶה זַיְין דֶעם אֵייגֶענֶעם "מַטָּה" ("מִשְׁפַּחַת נָכְרִי'"), סַיי בַּנּוֹגֵעַ דֶעם "אַרוּם זִיךְ" אִין עוֹלָם[מז], אַז נִיט קוּקְנְדִיק אוֹיף דֶעם "זִלְזוּל" מִצַּד דִי אִידְן, הָאבְּן זֵיי מְעוֹרֵר גֶעוֶוען דִי אִידְן גוּפָא צוּ תְּשׁוּבָה:

בַּיי הַמְשָׁכָה מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה, דֶערְגְרֵייכְט דֶער אוֹר אוּן אִיז פּוֹעֵל נָאר אִין אַזַא "מַטָּה" וָואס אִיז נִיט הֵיפֶּךְ פוּן דֶעם אוֹר, אָבֶּער אוֹיבּ דֶער מַטָּה אִיז אַזוֹי נִידֶערִיק אַז עֶר אִיז מְנַגֵּד צוּם אוֹר, קֶען דָארְט דֶער אוֹר נִיט דֶערְלַאנְגֶען (סַיְידְן - "צוּבְּרֶעכְן" עֶם).

דוּרְךְ הַעֲלָאָה מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה, וואוּ מְ'אִיז מְזַכֵּךְ אוּן מַעֲלֶה דֶעם מַטָּה גוּפָא, אִיז מֶען מְבָרֵר אוֹיךְ אָט

59. Cf. *Tehillim* 139:12. See *Sefer HaArachim-Chabad,* Vol. 2, *erech or beyachas lechoshech* (pp. 596-597) and the sources cited there. See also the series of *maamarim* entitled *BeShaah Shehikdimu, 5672,* Vol. 3, pp. 1306 and 1345.

60. Note *Rashi's* commentary at the beginning of the book of *Yirmeyahu* (based on *Pesikta d'Rabbi Kahana, loc. cit.; Yalkut Shimoni, Yirmeyahu,* sec. 256), **"Let a descendent of those who were debased** (Yirmeyahu's ancestors) **who corrected his conduct… rebuke [the descendants of the wholesome ones (the Jewish people)] who debased their conduct."**

is possible to refine even those on **the lower plane who belittle holiness. Even such darkness can be refined until it is transformed into light.**

דעם מַטָּה וואָס איז ״מְזַלְזֵל״ אין קְדוּשָּׁה, מ׳איז מְבָרֵר אויך אָט דעם חֹשֶׁךְ בִּיז עֶר ווערט נִתְהַפֵּךְ לְאוֹר.

The Key to Transformation

10. The above contains **a lesson** that can be **applied in** our **actual Divine service: There are people who put an emphasis on matters involving their souls: Torah study, prayer, and the like. They do not dedicate themselves to Divine service involving the lower plane,** i.e., seeing to it **that matters involving the body be permeated with holiness.**

To speak **in a more inclusive manner: A person may have** perfected **everything** demanded of him, achieving success **not only in matters involving the soul, but also in those involving the body and even his portion of the world** at large. **Nevertheless, he is confined in his own** personal world; **he does not involve himself with other people or with** matters **outside** the realm of holiness.

Such at person must realize that his approach to Divine service does not always have a lasting effect. When he is involved with matters of the soul, he indeed operates on a higher spiritual **plane. However, afterwards, when he** must **become involved in matters of the world** – and particularly in matters **outside** the realm of holiness – it is possible that **not only will he not be able to elevate them, indeed, they may lower him and cause him to become materially oriented.**

Similarly, regarding lowly matters and issues outside the realm of holiness **– as long as he is restricted to his** own small world, **he is fine. Nevertheless, if a situation arises that requires him to involve himself with worldly** matters **or issues outside** the realm of holiness, **those** matters and **issues can bring him down from his level.**

For this reason, it is demanded of a Jew that – together with his own **inner Divine service** and

יוד. די הוֹרָאָה פוּן דעם אין עֲבוֹדָה בְּפוֹעֵל:

עס זַיינֶען פאַראַן אַזעלכֶע וואָס קאָכְן זיך אין עִנְיְנֵי הַנְּשָׁמָה - תּוֹרָה וּתְפִלָּה כו׳; זיי גִיבְּן זיך אָבֶער נִיט אָפּ צוּ דער עֲבוֹדָה מִיטְן ״מַטָּה״, אַז די עִנְיָנֵי הַגּוּף זָאלְן דוּרְכְגֶענוּמֶען ווערְן מִיט קְדוּשָּׁה.

און אַזוֹי אויך אין אַ מֶער כְּלָלוּת׳דִיקְן אוֹפֶן: בַּא זיך אַליין בַּאווָארְנְט מֶען טַאקֶע אַלֶע עִנְיָנִים, נִיט נָאר די עִנְיָנֵי הַנְּשָׁמָה, נָאר אויך די עִנְיָנֵי הַגּוּף און אֲפִילוּ חֶלְקוֹ בָּעוֹלָם - אָבֶער עֶר בְּלַייבְּט אין זַיינֶע אֵייגֶענֶע ד׳ אַמּוֹת; מִיטְן זוּלַת און ״חוּץ״ פַארְנֶעמְט עֶר זיך נִיט.

דַארְף מֶען ווִיסְן, אַז אַזַא סֵדֶר הָעֲבוֹדָה איז נִיט אַלֶעמָאל אַ בַּר קַיָּמָא. בְּשַׁעַת עֶר איז פַארְנוּמֶען מִיט עִנְיָנֵי הַנְּשָׁמָה שְׁטֵייט עֶר טַאקֶע אִין אַ הֶעכֶערְקַייט, אָבֶער ווֶען עֶר הָאט דֶערְנָאךְ צוּ טָאן מִיט עִנְיָנֵי הָעוֹלָם, אִיז נִיט נָאר וואָס עֶר איז זֵיי נִיט מַעֲלֶה, נָאר פַארְקֶערְט, זֵיי זַיינֶען אִים, רַחֲמָנָא לִצְלַן, מוֹרִיד און מְגַשֵּׁם.

און אַזוֹי אויך בַּנוֹגֵעַ צוּם כְּלָלוּת׳דִיקְן ״מַטָּה״ און ״חוּץ״: בְּשַׁעַת עֶר איז אין זַיינֶע ד׳ אַמּוֹת איז עֶר בִּשְׁלֵימוּת, אוֹיבּ עס מַאכְט זיך אָבֶער אַ מַצָּב אַז עֶר מוּז הָאבְּן צוּ טָאן מִיט דער ווֶעלְט, מִיט׳ן ״חוּץ״, קֶען אִים דער ״חוּץ״ חַס וְשָׁלוֹם מוֹרִיד זַיין פוּן זַיין מַדְרֵיגָה.

דֶערִיבֶּער פָאדֶערְט זיך פוּנֶעם אִידְן, אַז צוּזַאמֶען מִיט דער עֲבוֹדָה

involvement with **matters of the soul – he must also** extend himself and **involve himself outside** the realm of holiness, **even in such lowly areas below which there is nothing.** He must transform **even these matters into a conduit for the wellsprings of the Torah and its *mitzvos*.**

פְּנִימִית אִין עִנְיָנֵי הַנְשָׁמָה, דַארְף עֶר זִיךְ פַארְנֶעמֶען אוֹיךְ מִיטְן "חוּץ", בִּיז דֶעם חוּץ שֶׁאֵין לְמַטָּה מִמֶּנּוּ, אַז אוֹיךְ עֶר זָאל זַיְין אַ כְּלִי צוּ דִי מַעְיָנוֹת פוּן תּוֹרָה וּמִצְוֹת.

This is the connection between the above concepts and the "Three Weeks" referred to as ***bein hameitzarim*** **(literally, "between the straits").**[61] **G-d sent the Jews into exile with the intent that they refine the aspects of the exile and transform them, turning darkness into light.**

און דָאס אִיז אוֹיךְ דִי שַׁיְיכוּת פוּן עִנְיָן הַנַ"ל צוּ "בֵּין הַמְּצָרִים": דָאס וָואס דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער הָאט דִי אִידְן גֶעשִׁיקְט אִין גָלוּת אִיז גֶעוֶוען מִיט דֶער כַּוָּנָה אַז אִידְן זָאלְן מְבָרֵר זַיְין דִי עִנְיָנֵי הַגָּלוּת, בִּיז צוּ אִיבֶּערְמַאכְן זֵיי אִין אַן אוֹפֶן פוּן אִתְהַפְּכָא חֲשׁוֹכָא לִנְהוֹרָא.

For Darkness to Become Light

11. In view of all the above, **a Jew can protest: "How can I endure** and prevail over **the darkness of an era characterized by** Divine **rejection and the concealment** of G-dlliness?" **Indeed,** this is true especially **when it is demanded of him not only that he not be affected by the darkness and concealment, but that he transform the time of *bein hameitzarim*** **into a time of happiness and gladness.**[62]

יא. קֶען דָאךְ אָבֶּער אַ אִיד טַעֲנֶה'ן: ווִי אַזוֹי וֶועט עֶר פָּארְט קֶענֶען דוּרְכְגֵיין אַזַא פִינְסְטֶערְן זְמַן פוּן "דְחִיָּה וְהֶסְתֵּר"? וּבִפְרַט נָאךְ, וֶוען פוּן אִים ווֶערְט גֶעמָאנְט, אַז נִיט נָאר זָאל עֶר נִיט נִתְפָּעֵל ווֶערְן פוּן דֶעם חוֹשֶׁךְ וְהֶעְלֵם, נָאר אַדְרַבָּה, עֶר זָאל מְהַפֵּךְ זַיְין דִי "בֵּין הַמְּצָרִים" אִין אַ זְמַן פוּן שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה[מח]!

This question is answered by the *Haftarah* of the first *Shabbos* of *bein hameitzarim,* which mentions Yirmeyahu's lineage[63] and the beginning of his prophecy before foretelling the Divine punishment to be visited upon the people. The *Haftarah* begins by relating that Yirmeyahu was **"the son of Chilkiyahu, one of the *kohanim.*" Afterwards, it relates that he was afraid to serve as "a prophet unto the nations" and G-d reassured him,**

אוֹיף דֶעם עֶנְטְפֶערְט דִי הַפְטוֹרָה (פוּן עֶרְשְׁטְן שַׁבָּת פוּן "בֵּין הַמְּצָרִים") און אִיז מַקְדִים פַאר דֶעם סִיפּוּר דְפוּרְעָנוּתָא דֶעם יִחוּס וְהַתְחָלָה פוּן יִרְמְיָ'[מט] וּנְבוּאָתוֹ: בֶּן חִלְקִיָּהוּ מִן הַכֹּהֲנִים גו'; און דֶערְנָאךְ דֶעם סִיפּוּר ווִי אַזוֹי עֶר הָאט זִיךְ גֶעשְׁרָאקְן צוּ זַיְין אַ "נָבִיא לַגּוֹיִם", און דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער הָאט דֶערוֹיף גֶעזָאגְט

61. *Bein hameitzarim,* literally, "between the straits" (cf. *Eichah* 1:3), refers to the three weeks between the fasts of the Seventeenth of Tammuz and the Ninth of Av (Tishah BeAv). *Parshas Pinchas* is read directly before or at the beginning of this period. The *Haftarah* describing *Yirmeyahu's* appointment as a prophet is read on the first *Shabbos* of this period.

62. The Rebbe is referring to the Divine **promise in *Yirmeyahu* 31:12, "I will transform their mourning to rejoicing." See *Yalkut Shimoni, Yirmeyahu,* sec. 259,** which states that the exile was intended to bring about the redemption, when the above-mentioned Divine promise will be fulfilled. **See** further sources **cited in *Likkutei Sichos,* Vol. 9, p. 253.**

63. Similar concepts apply regarding the lineage of Pinchas, as mentioned at the beginning of the *sichah.*

"Do not fear them because I am with you." With those words, **G-d** promised **He would accompany him and would imbue him with all the powers he would need to have an effect upon – and transform – the nations and the kingdoms.**

Similar concepts apply to every person individually. Despite the great concealment that characterizes the era of exile, everyone is granted from Above all the potential powers necessary to transform the darkness into light.

"אַל תִּירָא מִפְּנֵיהֶם כִּי אִתְּךָ אֲנִי גו'" - אַז דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער אִיז מִיט אִים אוּן גִיט אִים אַלֶע נוֹיטִיקֶע כֹּחוֹת צוּ אִיבֶּערְמַאכְן אוּן פּוֹעֵל זַיְין אוֹיף דִי "גוֹיִם" אוּן "מַמְלָכוֹת";

אוּן אַזוֹי אוֹיךְ בַּיי יֶעדֶערְן בִּפְרַט, אַז נִיט קוּקְנְדִיק אוֹיף דֶעם גוֹדֶל הַהֶסְתֵּר פוּן זְמַן הַגָּלוּת, גִיט מֶען אִים מִלְמַעְלָה אַלֶע נוֹיטִיקֶע כֹּחוֹת אוֹיף אִיבֶּערְמַאכְן דֶעם הֶסְתֵּר לְאוֹר.

Our Mission in Exile

12. The above concepts are also reflected in every person's individual life. **As is well known, the descent of the soul to this physical plane is "actual exile."**[64] **Thus, all the above concepts apply to everyone individually,** for every **person is a world in microcosm.**[65]

As a soul descends into the parallel to **"the Three [*Shabbasos*] of Retribution,"** i.e., **the three worlds of *Beriah, Yetzirah,* and *Asiyah*,** and, ultimately, to this physical world, **the soul begins to become frightened** for a tinge of **evil exists** even **in the world of *Beriah*,** and it prevails to a greater degree in the worlds below it.[66] The soul wonders **how it will be able to carry out its mission** and perform **its Divine service in the exile** of this **world!**

Immediately upon the beginning of its descent, as **in the first *Haftarah* of "the Three [*Shabbasos*] of Retribution," the soul is told, "When I had to yet form you in the womb, I knew you. Before you emerged from the womb, I designated you [and] made you a prophet unto the nations."** The soul is thus instructed **that it has nothing to fear because of its mission to be "a prophet unto the nations"** – to carry out its **service of refining "the foreign nation in your midst,"**[67] i.e., **the body,**

יב. עֶס אִיז יָדוּעַ אַז יְרִידַת הַנְּשָׁמָה לְמַטָּה אִיז "בְּחִינַת גָּלוּת מַמָּשׁ"[נ]. אִיז כְּכָל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה פַּארַאן בַּיי יֶעדֶערְן בִּפְרַט, אִין דֶעם "עוֹלָם קָטָן" זֶה הָאָדָם[נא]:

בְּשַׁעַת אַ נְשָׁמָה אִיז יוֹרֵד אִין "תְּלָתָא דְפוּרְעָנוּתָא" - אִין דִי ג' עוֹלָמוֹת בְּרִיאָה־יְצִירָה־עֲשִׂיָּה, וָואס אִין עוֹלַם הַבְּרִיאָה אִיז שׁוֹין פַּארַאן אַ מְצִיאוּת פוּן רַע[נב] - הוֹיבְּט זִיךְ דִי נְשָׁמָה אָן צוּ שְׁרֶעקְן, ווִי אַזוֹי זִי ווֶעט קֶענֶען דוּרְכְפִירְן אִיר תַּפְקִיד, אִיר עֲבוֹדָה אִינֶעם גָלוּת פוּן עוֹלָם.

זָאגְט מֶען דִי נְשָׁמָה גְלַיְיךְ בַּיי דֶער הַתְחָלָה פוּן אִיר יְרִידָה - אִין דֶער עֶרְשְׁטֶער הַפְטוֹרָה פוּן דִי "תְּלָתָא דְפוּרְעָנוּתָא" - "בְּטֶרֶם אֶצָּרְךָ בַבֶּטֶן יְדַעְתִּיךָ וּבְטֶרֶם תֵּצֵא מֵרֶחֶם הִקְדַּשְׁתִּיךָ נָבִיא לַגּוֹיִם נְתַתִּיךָ": דוּ הָאסְט נִיט וָואס צוּ שְׁרֶעקְן זִיךְ פַאר דַיְין שְׁלִיחוּת צוּ זַיְין אַ "נָבִיא לַגּוֹיִם" - דִי עֲבוֹדָה צוּ מְבָרֵר זַיְין דֶעם "גוֹי אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ", דֶעם גוּף

---

64. ***Tanya,*****ch. 37 (p. 48a)**

65. ***Midrash Tanchuma, Parshas Pekudei,*** **sec. 3;** ***Tikkunei Zohar, tikkun*** **69 (p. 100b);** ***et al.***

66. The Rebbe mentions the world of *Beriah* and those worlds below it, **because** there is no evil **in** ***Atzilus,*** to which is applied the verse (*Tehillim* 5:5), **"Evil does not abide with You"** (***Likkutei Torah, Bemidbar*** **3c).**

67. Cf. *Devarim* 28:43.

the animal soul, and its portion in the world at large because:

a) **"When I had to yet form you in the womb, I knew you."** Every Jew **has a holy soul, an actual part of G-d,**[68] **rooted** in G-d's Essence, far **loftier than the source** of the realm into which the soul **descends** when it enclothes itself in the body.[69] This sequence is implied by the phrase, **"When I had yet to form you**[70]**… I knew you."** The concept of a soul being formed is relevant only to G-d's desire for creation. The essence of the soul, by contrast, existed before that desire arose.[71]

b) **"Before you emerged from the womb, I designated you." Not only does** a Jew **have a holy soul, it has been designated** and sanctified.[72] As our Sages taught,[73] **"While [the soul] is in its mother's womb – ('before you emerged from the womb') – it is taught the entire Torah."**

Although at the time of the child's birth, an angel "causes it to forget the entire Torah,"[73] **that only** reflects the Torah's **revealed state.** The knowledge of the Torah **remains within** the soul's **inner dimension and endows it with the strength to study the Torah as it studied it in its mother's womb, even as** the soul **exists in this world, on this lowly plane.**[74]

The soul protests, "I do not know how to speak for I am [but] a youth," i.e., although **in truth, from the standpoint of its inner dimension, it possesses the entire**

וְנֶפֶשׁ הַבַּהֲמִית און חֶלְקְךָ בָּעוֹלָם - ווַיְיל:

(א) "בְּטֶרֶם אֶצָּרְךָ בַבֶּטֶן יְדַעְתִּיךָ" - דוּ הָאסְט אַ נְשָׁמָה קְדוֹשָׁה, אַ חֵלֶק אֱלֹקַה מִמַּעַל מַמָּשׁ[נג], וואָס איר שׁוֹרֶשׁ אִיז הֶעכֶער פוּן דֶעם מְקוֹר הַיְרִידָה ("בְּטֶרֶם אֶצָּרְךָ[נד] גו' יְדַעְתִּיךָ"); (ב) "בְּטֶרֶם תֵּצֵא מֵרֶחֶם הִקְדַּשְׁתִּיךָ" - נִיט נָאר הָאסְטוּ אַ נְשָׁמָה קְדוֹשָׁה, נָאר "הִקְדַּשְׁתִּיךָ": מְ'גְרֵייט דִיר צוּ "בִּמְעֵי אִמּוֹ" ("בְּטֶרֶם תֵּצֵא מֵרֶחֶם"), "מְלַמְּדִין אוֹתוֹ כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ"[נה].

און הֲגַם אַז בְּשַׁעַת עֶר וֶוערְט גֶעבָּארְן קוּמְט אַ מַלְאָךְ און "מְשַׁכְּחוֹ כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ"[נה] - אִיז עֶס נָאר בְּגָלוּי, אָבֶער בִּפְנִימִיּוּת בְּלַייבְּט עֶס בַּיי אִים, און דָאס גִיט אִים כֹּחַ אַז אוֹיךְ ווִי עֶר גֶעפִינְט זִיךְ לְמַטָּה אִין עוֹלָם הַזֶּה זָאל עֶר קֶענֶען לֶערְנֶען תּוֹרָה ווִי עֶר הָאט עֶס גֶעלֶערְנְט "בִּמְעֵי אִמּוֹ"[נו].

טַעֲנֶה'ט דִי נְשָׁמָה - "לֹא יָדַעְתִּי דַּבֵּר כִּי נַעַר אָנֹכִי": אֱמֶת טַאקֶע אַז בִּפְנִימִיּוּת הָאט עֶר "כָּל הַתּוֹרָה

---

68. *Tanya,* the beginning of ch. 2.

69. Every Jewish soul exists simultaneously on many levels in the spiritual realm. It is rooted in G-d's Essence and then passes through the Spiritual Cosmos until it descends, takes on form and, ultimately, enclothes itself in the body.

70. See *Pesikta Rabbah, Parshas Shim'u* (*Vayimlach*), states, "Before I created the world, you were designated to speak, [**as I implied by the phrase,] 'When I had yet to form you in the womb.' טרם, [translated as 'had yet,' implies] before the world was created."**

The souls of the Jewish people existed before the world was created and, indeed, before the desire for creation arose in G-d's will. However, the implication of "before" is not mere chronological precedence. More fundamentally, the Jews' souls are bound up with G-d's Essence, on a higher spiritual plane than even His desire for creation.

71. See the *maamar* entitled *Mayim Rabbim,* 5738 (*Toras Menachem, Sefer HaMaamarim Melukat,* Vol. 1, p. 246, translated in *Lessons in Sefer HaMaamarim, et al.,* which explains related concepts.

72. הקדשתיך, in the original text, can be translated in both these ways. *Rashi* interprets it as "designated," while *Radak* understands it as "sanctified."

73. *Nidah* 30b.

74. *Likkutei Torah, Bamidbar*, p. 44a. See *Likkutei Sichos,* Vol. 5, p. 13ff., which **expands** upon the explanation of the lasting effect of the Torah studied by the baby in its mother's womb.

Torah, however, in a revealed sense, it is "[but] a youth." True, **when it comes to matters affecting the soul, its inner dimension, it possesses sufficient inner strengths not to be affected by** the challenges of **the world and** to persevere **in the study of the Torah** and the observance of its *mitzvos*. **However, to serve as "a prophet unto the nations," "to speak," to transform the body, the animal soul, and its portion of the world,** the soul feels inadequate and protests, **"I am [but] a youth."**

G-d answers, "Say not, 'I am a youth,' but go wherever I send you.... Do not fear them because I am with you." In a personal sense, this verse is telling **a Jew** that the assurance G-d grants him extends beyond **possessing** a soul that is **"an actual part of G-d from Above," and having been endowed with the power stemming from studying the entire Torah while he was in his mother's womb. Even afterwards, when the soul exists within the body** – even **in the era of exile – it is empowered from Above, "I am with you," even on this lowly,** physical **plane.**

The soul has been granted the potential **to carry out** G-d's **mission "wherever I will send you," to affect "the nations" and "the kingdoms" in both "turn[ing] away from evil"**[75] – (as the verse says, **"to uproot and to crush; to obliterate and to destroy") – and also "do[ing] good" – ("to build and to plant.")**

Furthermore, the soul is forewarned, "Do not fear them, lest I break you before them."[76] **One should not think that** he can retreat from his mission and **remain satisfied with having saved himself,** rationalizing that **he did not act regarding the world at large because "I am [but] a youth."** Such a person **is told: Since you exist in a body,** possess **an animal soul** and live **in this material world, the situation in the world** at large **affects you** and is important to you. **If you want to prevent**

כְּלָּהּ", אָבֶּער בְּגִילוּי - "נַעַר אָנֹכִי". אִיז בִּשְׁלָמָא בַּנוֹגֵעַ צוּ דִי עִנְיָנֵי הַנְשָׁמָה, זַיְין פְּנִימִיּוּת, הָאט עֶר גֶענוּג פְּנִימִיּוּת'דִיקֶע כֹּחוֹת נִיט צוּ נִתְפָּעֵל וֶוערְן פוּן וֶועלְט אוּן לֶערְנֶען תּוֹרָה וכו': אָבֶּער בַּנוֹגֵעַ צוּ זַיְין אַ "נָבִיא לַגּוֹיִם" ("דַּבֵּר") - אִיבֶּערְמַאכְן זַיְין גוּף וְנֶפֶשׁ הַבַּהֲמִית וְחֶלְקוֹ בָּעוֹלָם - אִיז "נַעַר אָנֹכִי"!

עֶנְטְפֶערְט דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער - "אַל תֹּאמַר נַעַר אָנֹכִי כִּי עַל כָּל אֲשֶׁר אֶשְׁלָחֲךָ תֵּלֵךְ גו' אַל תִּירָא מִפְּנֵיהֶם כִּי אִתְּךָ אֲנִי גו'": נִיט נָאר הָאט אַ אִיד אַ חֵלֶק אֱלֹקַהּ מִמַּעַל מַמָּשׁ, אוּן נִיט נָאר הָאט עֶר דֶעם כֹּחַ וָואס נֶעמְט זִיךְ פוּן דֶעם וָואס "בִּמְעֵי אִמּוֹ" הָאט מֶען מִיט אִים גֶעלֶערְנְט "כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ" - נָאר אוֹיךְ דֶערְנָאךְ, בְּשַׁעַת דִי נְשָׁמָה אִיז שׁוֹין בְּגוּף אוּן בִּזְמַן הַגָּלוּת, גִיט מֶען אִים כֹּחוֹת מִלְמַעְלָה ("אִתְּךָ אֲנִי") וִוי עֶר גֶעפִינְט זִיךְ לְמַטָּה, עֶר זָאל קֶענֶען דוּרְכְפִירְן דִי שְׁלִיחוּת "עַל כָּל אֲשֶׁר אֶשְׁלָחֲךָ", צוּ אוֹיפְטָאן אִין דִי "גוֹיִם" אוּן "מַמְלָכוֹת"; אוּן אִין בֵּיידֶע קַוִין: סַיי אִין סוּר מֵרָע - "לִנְתוֹשׁ וְלִנְתוֹץ וּלְהַאֲבִיד וְלַהֲרוֹס", סַיי אִין וַעֲשֵׂה טוֹב - "לִבְנוֹת וְלִנְטוֹעַ".

אוּן נָאכְמֶער, מְ'וָוארְנְט אִים "אַל תֵּחַת מִפְּנֵיהֶם פֶּן אֲחִתְּךָ לִפְנֵיהֶם"[נז]: זָאלְסְט נִיט מֵיינֶען, אַז דוּ וֶועסְט זִיךְ קֶענֶען בַּאגְנוּגֶענֶען מִיט רַאטֶעוֶוען זִיךְ אַלֵיין - אֲנִי אֶת נַפְשִׁי הִצַּלְתִּי, אוּן מִיט דֶער "וֶועלְט" וֶועסְטוּ גָארְנִיט טָאן טַעֲנֶה'נְדִיק "נַעַר אָנֹכִי" - זָאגְט מֶען אִים, אַז וִויבַּאלְד דוּ גֶעפִינְט זִיךְ אִין אַ גוּף וְנֶפֶשׁ הַבַּהֲמִית אִין עוֹלָם הַזֶּה הַגַּשְׁמִי, אִיז דֶער מַצָּב פוּן וֶועלְט נוֹגֵעַ דִיר. אוֹיב דוּ ווִילְסְט זִיךְ בַּאוָוארֶענֶען

75. Cf. *Tehillim* 34:15.

76. *Yirmeyahu* 1:17.

פוּן "אֲחַתֵּךְ לִפְנֵיהֶם", אִיז "אַל תֵּחַת" - זָאלְסְטוּ נִיט מוֹרָא הָאבְּן צוּ מַאכְן דִי וֶועלְט אַ דִירָה לוֹ יִתְבָּרֵךְ.

און דוּרְךְ דֶער עֲבוֹדָה אִין דֶעם אוֹפֶן - וֶועט מֶען גָאר אִין גִיכְן זוֹכֶה זַיְין, אַז "פִּינְחָס הוּא אֵלִיָּהוּ" וֶועט מְבַשֵּׂר זַיְין דִי בְּשׂוֹרָה פוּן בִּיאַת הַמָּשִׁיחַ, וָואס וֶועט אוּנְז אוֹיסְלֵייזְן בִּגְאוּלָּה הָאֲמִיתִּית וְהַשְּׁלֵימָה[נח].

(משיחת ש"פ פינחס תשכ"א)

being "[broken] before them," you must persist in your mission without fear and work to transform the world into a dwelling for G-d.

Carrying out our Divine service in this manner will enable us to speedily become worthy of the revelation of "**Pinchas [who] is Eliyahu.**" **He will announce the advent of the coming of Mashiach, who will liberate us, bringing about the complete and Ultimate Redemption.**[77]

---

77. The Future **Redemption will be eternal, never to be followed by exile. According to the explanations above (sec. 8), it is understood** why such a redemption **is specifically related to Eliyahu** who will herald its onset. His Divine service of refining and elevating the material plane brings about such a lasting effect. **By contrast, as explained previously, the redemption from Egypt that was led by Moshe,** whose Divine service reflected revelation from Above, was not lasting.

א) ראה לקו"ש חלק ט' ע' 61 ובהערות שם.

ב) טור או"ח סתכ"ח.

ב*) ירמי' בתחילתו.

ג) להעיר דלמאן־דאמר לא נתכהן פנחס עד שהרגו לזמרי (זבחים קא, ב) - בהתחלת פרשתנו מסופר איך נתכהן פנחס.

ד) פסיקתא דרב כהנא (באבער) פי"ג*. ילקוט שמעוני ירמי' רמז רנז.

* שם: "נכרי'" וראה הערות המו"ל שם.

ה) ראה גם כן ספרי סוף פרשת בלק. סנהדרין פב, ב. במדבר רבה פכ"א, ג. תנחומא ופירוש רש"י ריש פרשתנו. ועוד.

ו) א, ה ואילך.

ז) בלק כה, א ואילך.

ח) ירמי' א, ד. וראה שם, כג: "ראי דרכך בגיא", ובפירוש רש"י: מה עשית מול בית פעור ועד עתה כו'.

ט) פירוש רש"י סוף פרשת בלק. וראה פרקי דרבי אליעזר פמ"ז.

י) שלכן ההפטורה דפרשת פינחס (כשקורין אותה לפני "תלתא דפורענותא" - שאז ההפטורה היא "מענין הפרשיות") היא המשך הסיפור דאליהו בהר הכרמל (מלכים־א יח, מו ואילך) - שזהו [לא רק מפני שה"קנאות" דאליהו ("קנא קנאתי לה' גו'" - שם יט, י. שם, יד) היא על דרך הקנאות דפינחס, כי אם גם] לפי שהקנאות דאליהו גרמה לתשובת בני ישראל - "וירא כל העם גו' ויאמרו ה' הוא האלקים ה' הוא האלקים" (שם יח, לט. וראה אור התורה על הפסוק (ובארוכה - לקו"ש ח"א ע' 186) שב' פעמים "ה' הוא האלקים" הוא ענין התשובה, כפלים לתושיה). ראה פרקי דרבי אליעזר שם: חשב הקב"ה שמו של פנחס בשמו של אליהו . . שעשה שישראל יעשו תשובה כו'.

יא) ריש פרשתנו.

יב) אלשיך, אור החיים ועוד. זהר פרשתנו רלז, א.

יג) ראה מפרשים הנ"ל, דקידש שם שמים ברבים, בתוך קהל כו'.

יד) פסוק יג.

טו) בבא בתרא יד, ב.

טז) דאה זהר ריש פרשת תצוה (קעט, סע"ב): ועל דא שמהן דתרין נביאין אלין . . בגין דשמא גרים כו', עיין שם.

יז) פירוש רש"י ומצודת דוד ישעי' מט, א. ובזהר שם: ישעי' שמא גרים לפורקנא. וראה שיחת כ"ק מו"ח אדמו"ר שהובאה לקמן בפנים, דישעי' "ישע י"ה, שע"ה נהורין" [וברשימות הצמח־צדק לאיכה (ע' 28. אוה"ת נ"ך כרך ב' ר"ע א'נט) "ישעי' מלשון וישע ה' כו'"], ובאגרת הקדש סימן ג: ישועה הוא מלשון וישע ה'.

יח) קהלת רבה בתחילתו. ובפסיקתא דרב כהנא וילקוט שמעוני שם: שבימיו נעשה בית המקדש אירימון. ושם לפני זה: ירמי' ירם* י"ה [הובא בשיחת כ"ק מו"ח אדמו"ר שם].

* בפסיקתא שם: "רם". וראה הערות המו"ל שם.

יט) מתנות כהונה לקהלת רבה שם.

כ) שיחת י"ג תמוז תש"ג (סה"ש תש"ג ר"ע 140).

כא) להעיר ממאמר רז"ל (ילקוט שמעוני ירמי' רמז רסב) "ירמי' היה מתנבא בשווקים".

כא*) מתאים לזמנה - תמיד משנכנס אב וסמוכה ליום התענית.

כב) ולהעיר דגם הענינים שבנבואת ישעי' שלכאורה אינם ישועה - הם גבורות ממותקות (קהלת יעקב ערך ישעי'. ובארוכה - ראה ריש ד"ה ציון במשפט תשל"ה (סה"מ מלוקט ח"א ע' קנא)). ועל פי זה מתורץ בפשטות הלשון "כוליה נחמתא" (אבל בחדושי אגדות בבא בתרא שם: כוליה נחמתא לאו דוקא. ועל פי זה מתורץ בפשטות הא דחזון ישעי' היא מג' דפורענותא).

כג) ראה זהר פרשתנו רכ, א.

כד) בחטא העגל - תשא לב, יא ואילך. במתאוננים - בהעלותך יא, ב. במרגלים - שלח יד, יג ואילך. וראה פירוש רש"י קורח טז, ד.

כה) תנחומא פרשתנו יא. במדבר רבה פכ"א, יד. פירוש רש"י על הפסוק (ושם: גדולתי).

כו) כז, טז ואילך.

כז) תשא לב, לב.

כח) להעיר מדרשת רז"ל (ברכות לב, א. ועוד) על הפסוק ויחל משה - אבל מובן שאין זה מסירת נפש דגוף.

כט) ראה ספרי ותנחומא סוף פרשת בלק. סנהדרין פב, ב.

ל) וגם מצד עצמם: משה תיכף כשנולד "טוב הוא" וגם "נתמלא הבית כולו אורה" (שמות ב, ב. סוטה יב, א) וראה אור התורה על הפסוק; פנחס - לא נתכהן עד שהרגו לזמרי (זבחים קא, ב).

לא) בהבא לקמן - ראה סוף ד"ה וידבר גו' פינחס תרע"ה (בהמשך תער"ב חלק ב').

לב) אבות בתחילתה.

לג) משלי ו, כג.

לד) לשון אדמו"ר הזקן - תניא פי"ב.

לה) ראה (נוסף על הנסמן בהערה לא): המשך תרס"ו ס"ע קנח ואילך. ע' תקנח. ד"ה והר סיני תש"ח. ועוד.

לו) ראה לקוטי תורה ויקרא ב, ד. ועוד.

לז) נסמן בלקו"ש ח"ד ע' 1071 הערה 8. ח"ח ע' 170 הערה 59. וראה המשך תער"ב שם.

לח) פרשתנו ריז, א.

לט) סנהדרין נב, א ושם נסמן.

מ) ראה בכל זה (נוסף להמשך תער"ב דלעיל הערה לא): אור התורה אחרי (כרך ב' ע' תקמט ואילך). ד"ה וידבר גו' פינחס דשנות תרכ"ט, תרע"ג (בהמשך תער"ב חלק א').

מא) שבת קמו, רע"א. זח"א נב, ב. זח"ב קעג, ב.

מב) זהר שם. וראה תניא ספל"ו. המשך תער"ב ח"ב ע' תתקל ואילך.

מג) לשון הרגצובי - צפנת פענח על התורה ריש פרשתנו. וראה גם צפנת פענח לסנהדרין פב, ב.

מד) ובסנהדרין שם: וראויה כפרה זו שתהא מכפרת והולכת לעולם.

ועיין תוספות ד"ה מפני סוטה יד, א (וצריך עיון קצת שלא הובא וצויין בצפנת פענח שם). אבל להעיר דשם - "קברו של משה". ולהעיר ממה שנתבאר בלקו"ש חי"ח ע' 292 שמסירת נפש דפינחס היתה בכחו של משה שאמר "קריינא דאיגרתא כו'".

מה) ראה המשך תער"ב (דלעיל הערה לא), ד"בריתי שלום" הוא ענין "ברית שלומי לא תמוט".

מו) תהלים קלט, יב. וראה ספר הערכים־חב"ד ח"ב ע' אור־ביחס לחושך (ע' חקצדז) ושם נסמן. המשך תער"ב ח"ג ע' א'שו. א'שמה.

מז) להעיר מפירוש רש"י ריש ירמי' (מפסיקתא דרב כהנא שם. ילקוט שמעוני ירמי' רמז רנו): ליתי בר קלקלתא דתקנן עובדוהי כו' ולוכח כו' דמקלקלן עובדוהי כו'.

מח) ראה הנסמן בלקו"ש ח"ט ע' 253.

מט) ועל דרך זה היחוס דפינחס - כנ"ל בתחילת השיחה.

נ) תניא פל"ז (מח, א).

נא) תנחומא פקודי ג. תקוני זהר תקון ס"ט (ק, ב). ועוד.

נב) כי באצילות "לא יגורך רע" (לקוטי תורה במדבר ג, סע"ג).

נג) תניא רפ"ב.

נד) ראה פסיקתא רבתי פי' שמעו (וימלך): עד שלא בראתי את העולם כו' בטרם אצרך בבטן ואין טרם אלא עד שלא נברא העולם.

נה) נדה ל, ב.

נו) לקוטי תורה שלח מד, א. וראה בארוכה - לקו"ש ח"ה ע' 13 ואילך.

נז) ירמי' א, יז.

נח) שתהיה גאולה נצחית שאין אחרה גלות. ועל פי מה שנתבאר לעיל (סעיף ח) מובנת השייכות לאליהו דוקא (מה שאין כן הגאולה ממצרים שעל ידי משה - כנ"ל שם).

SICHOS IN ENGLISH